12 ԱՊՐԻԼ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 67 (2271)

Ազգ

Azg
armenian daily

Հակամարտող կողմերը լայնամասշտաբ զինավարժություններ են սկսել

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանում զինվորական մասնագետներ են զորակոչվում բանակ: Չնայած այն տեղեկատվությանը, թե զորակոչը կապված է լայնամասշտաբ զինավարժությունների հետ, չի նշվում զորակոչվածների ծառայության ժամկետը:

Բացի դրանից, գրում է ադրբեջանական «Զերկալո» թերթը, Ադրբեջանում զինավարժությունների սկսման հետ ղարաբաղյան զինված ուժերը նույնպես զինավարժություններ են սկսել զրահատեխնիկայի եւ դեսանտային զորքերի մասնակցությամբ: Թերթը կարծիք է հայտնում, որ շփման գծի մոտ երկու հակամարտող կողմերի լայնամասշտաբ զինավարժությունները կարող են հանգեցնել հակամարտության սրմանը: Այդ դեպքում փոքր սադրանքը բավական է ռազմական գործողությունները վերսկսելու համար:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

«Չափավոր ճնշումներ կարող են լինել»

Ասաց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, բայց կրկնեց՝ հայկական կողմը երեք նախապայմաններից չի նահանջի

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Այս անգամ մենք Հեյդար Ալիեւի հետ ուղղակի բանակցություններ չենք ունեցել: Բանակցությունների կազմակերպիչներն ընտրել էին այլ ֆորմատ: Մենք համանախագահների հետ խոսում էինք տարբեր հարցերի շուրջ: Համենայն դեպս մեր մասով այն արդյունքները, որ ունեցել ենք դրական եմ համարում: Քանի որ համանախագահողների համատեղ հայտարարությունը եղել է լավատեսական, ենթադրում ենք, որ Ադրբեջանի մասով նույնպես դրական են գնահատվում արդյունքները: Այս ամենը հիմք է տվել համանախագահներին հայտարարելու, որ ժամանակն է արդյունքները թղթի վրա դնել՝ պայմանագրի ձեւով: Հունիսին Ժնեւում կլինեն նոր բանակցություններ», երեկ երեկոյան Փարիզից վերադարձին «Զվարթնոց» օդակայանում հայտարարեց Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Ի՞նչ է տեղի ունեցել Քի Վեսթում: Արդյոք հայկական կողմի եւ մասնավորապես նախագահ Ռ. Քոչարյանի լավատեսությունը հի՞մք է տալիս ենթադրելու, որ այնտեղ Հայաստանի համար տխուր բան չի եղել: Կամ՝ արդյոք կարելի՞ է ենթադրել, թե ադրբեջանական կողմի եւ մասնավորապես արտգործնախարար Գուլիեւի ու նախագահ Ալիեւի չափավոր եւ զուսպ հայտարարություններն արտահայտում են բանակցությունների արդյունքների իրական պատկերը:

Ամեն դեպքում Հայաստանի նախագահն օդանավից իջավ լայն ժպտալով, ժպտալով խոսում էր իրեն դիմավորող Հայաստանի ղեկավարության հետ, նույնիսկ լիաթոք ծիծաղում: Նախագահ Քոչարյանի՝ լրագրողներին բարեւելը նույնպես լավատեսորեն էր տրամադրում:

Տես ➧ էջ 2

ՖՐԱՆՍԻԱ

Հրաժեշտ համերգային ասպարեզին

Երեքշաբթի օրը Դիժոնում (Արեւելյան Ֆրանսիա) տված համերգով 76 տարեկան աշխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնավուրը պաշտոնապես փակեց 60 տարուց ի վեր շարունակվող համերգային իր գործունեությունը, հաղորդում է Բի-Բի-Սի ռադիոկայանի հաղորդագրությունը: Տխուր, շատ

տխուր երեկո էր այդ համերգին ներկա գտնվող 2500 երկրպագուների համար: Մինչ բեմում Ազնավուրը երգում էր իր ամենասիրված երգերը՝ «Լա Բոհեմը», «Երեկ, երբ երիտասարդ էի», «Նա», «Վենետիկն ինչ տխուր է», «Նրանք ընկան», «Ոչ, չեմ կարող մոռանալ», շատերը չէին կարողանում զսպել արցունքները: Տխուր էր նաեւ երգչի համերգային պրոդյուսեր Թոմաս Շմիթը: Ազնավուրը երգեց մոտ 2 ժամ, ասաց նա, եւ վերջում շնորհակալություն հայտնեց երկրպագուներին տարիների ընթացքում ցուցաբերած գուրգուրանքի համար:

Այս համերգը վերջինն էր նաեւ անցյալ տարի Լոնդոնի Վեստ էնդում սկսված հրաժեշտի համերգաշարի, որի մեծ մասն անցավ Ֆրանսիայի մեծ ու փոքր քաղաքներում եւ նմանվեց հրավառության:

Մխիթարական է միայն, որ աշխարհահռչակ երգիչը, որ անցյալ տարի «Թայմ» շաբաթահանդեսի կողմից հռչակվել էր 20-րդ դարի մեծագույն ժողովրդային երգիչը, որոշել է, ինչպես ինքն է հայտարարել, ապրել մինչեւ 90 տարեկանը եւ մեռնել 100 տարեկանում: Մխիթարական է նաեւ, որ նրան կրկին տեսնելու բախտ կունենանք հաջորդ տարի, Ատոմ Եղոյանի «Արարատ» ֆիլմում:

Ժակ Շիրակը եւ Քոլին Փաուելը հույսով են, որ ղարաբաղյան խնդիրը կկարգավորվի մինչեւ տարեվերջ

ՓԱՐԻԶ 11 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը եւ ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քոլին Փաուելը այսօր Փարիզում կայացած բանակցություններում հույս են հայտնել, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծումը կարող է գտնվել մինչեւ տարեվերջ: Նրանց կարծիքով, դրան նպաստում են ԱՄՆ-ում Մինսկի խմբի համանախագահների ներկայությամբ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Հեյդար Ալիեւի՝ վերջերս կայացած բանակցությունների արդյունքները:

Ժակ Շիրակը եւ Քոլին Փաուելը պայմանավորվել են առավել սերտ հարաբերություններ պահպանել Մինսկի խմբի մեջ մտնող երկրների՝ Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ: Նրանք այն կարծիքին են, որ այդ համագործակցությունը դրական արդյունքներ է տվել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում, եւ պայմանավորվել են հերթական հանդիպումն անցկացնել այս տարվա հունիսին Ժնեւում: Ֆրանսիայի նախագահը հայտնել է, որ այդ առթիվ հեռախոսազրույց է ունեցել ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշի հետ:

Վալերի Նիկոլայենկոն Երեւանում

Երեկ երեկոյան Հավաքական անվտանգության պայմանագրի մասնակից երկրների (Ռուսաստան, Բելառուս, Հայաստան, Ղազախստան, Կիրգիզիա, Տաջիկստան) անվտանգության խորհրդի գլխավոր քարտուղար Վալերի Նիկոլայենկոն 4-օրյա աշխատանքային այցով ժամանեց Երեւան: Ինչպես «Ազգին» տեղեկացրին ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, պրն Նիկոլայենկոյին ընդունելու են նախագահ Քոչարյանը, պաշտպանության նախարար Սարգսյանը, արտգործնախարար Օսկանյանը: Այցի ընթացքում նախատեսված են նաեւ մշակութային միջոցառումներ: Մայիսի կեսերին Երեւանում նախատեսված է ՀԱՊ-ի անդամ պետությունների ղեկավարների հերթական հանդիպումը: Սպասվում է ՌԴ նախագահ Պուտինի այցելությունը:

Երեկ երեկոյան Երեւան ժամանեց Էստոնիայի արտգործնախարար Իլվեսը: Չորսօրյա այցը պաշտոնական է, որի շրջանակներում պրն Իլվեսը կհանդիպի նախագահ Քոչարյանին, ԱԺ խոսնակ Խաչատրյանին, վարչապետ Մարգարյանին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ կաթողիկոսին:

«Կոմերսանտ». Քի Վեսթում շահել է միայն ԱՄՆ-ը

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Կոմերսանտ» թերթը, անդրադառնալով ԱՄՆ-ում ավարտված հայ-ադրբեջանական բանակցությունների հերթական փուլին, գրում է, որ բանակցությունների գլխավոր արդյունքը եղավ այն, որ դրանց հաջորդ՝ 17-րդ փուլը, որն ավելի վաղ ծրագրվում էր անցկացնել Մոսկվայում, տեղի կունենա Շվեյցարիայում:

Վաշինգտոնը բանակցային գործընթացն իր ձեռքն է վերցնում, գրում է թերթը եւ ավելացնում, որ եթե խոսելու լինենք բանակցությունների հաջողության մասին, ապա հաջողության հասել է միայն մի կողմը՝ ԱՄՆ-ը, որը վաղուց երազում է ադրբեջանական նավթը դուրս բերել արեւմտյան շուկաներ, ինչը անկարելի է առանց ղարաբաղյան հակամարտության վերջնական կարգավորման:

Ի դեպ, Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ, ՌԴ փոխարտգործնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը Վաշինգտոնի գովասանքին է արժանացել բանակցությունների ընթացքում «իսկական համագործակցության» համար: Ամերիկացիները, որոնք ասպիծանաբար առաջին ջութակի դեր են սկսում խաղալ ղարաբաղյան կարգավորման գործում, գոհ են, որ Ռուսաստանը չի փորձում խան-

Մերիլենդի սենատը ճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի մայրաքաղաք Վաշինգտոնի հարավային հարեւան Մերիլենդ նահանգի սենատը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող որոշում է ընդունել: Ինչպես գրում է թուրքական «Զաման» թերթը, Մերիլենդի ներկայացուցիչների պալատի կողմից ցեղասպանության ճանաչումից հետո սենատը նույնպես հավանություն տվեց այդ որոշմանը: Ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ է միայն Մերիլենդի նահանգապետ Փարրիս Գլենդենինգի հավանությունը:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27

Արտաքին ուժերի հետ կապեր հաստատելը Ն. Հունանյանն իր նկարագրին անհարիր է համարել

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Ես ՀՀ նախագահի մոտ դժգոհեցի երկրում տիրող անօրինական մթնոլորտից եւ դրանով պատճառաբանեցի արարքս՝ հույս հայտնելով, որ այս ամենից հետո ՀՀ նախագահը միջոցներ ձեռք կառնի անօրինականությունները վերացնելու ուղղությամբ», դեպքի օրը ՀՀ նախագահի հետ ունեցած հանդիպման մասին քննիչին հայտնում է Ն. Հունանյանը: «Հոկտեմբերի 27-ի» գործով ապրիլի 11-ի դատական նիստում ընթերցված նախաքննական ցուցմունքների այդ հատվածում նա պատմում է, որ ՀՀ նախագահի հետ բանակցելուց հետո նրա եւ Ալեքսան Հարությունյանի հետ խմբագրել են հայտարարության տեքստը, հանձնվելուց առաջ զենքերից մեկը պահել են իրենց մոտ մինչեւ ԱԱՆ մեկուսարան հասնելը: ՀՀ նախագահը երաշխավորել է իրենց անվտանգությունը եւ հրապարակային դատաքննություն խոստացել:

Ցուցմունքների մյուս մասում նա բացատրություններ է տալիս այդ օրը դահլիճի անցուդարձի, առանձին պատգամավորների եւ խմբակցությունների նկատմամբ ունեցած «սիրալիր» վերաբերմունքի մասին: Մեղադրյալը համամիտ չի եղել որոշ վկաների տված «սիրալիր» բնորոշմանը, բայց հիշել է ԱԺ պատգամավոր Հմայակ Հովհաննիսյանին ասածը՝ դու ինչո՞ւ ես պառկել, դու հո այս երկիրը չե՞ս թալանել: Նրա ասելով, ընդդիմությունից բացի, բարյացակամ վերաբերմունք է ունեցել նաեւ երկրապահներից սոցապ նախարար Ռազմիկ Մարտիրոսյանի նկատմամբ, որը, նրա կարծիքով, իր շրջապատի շնագայլերի համեմատությամբ ազնիվ մարդ է: Հաստատել է, որ Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ Հունաստանի հեռուստատեսություններից ԱԺ դահլիճ են զանգահարել, եւ ինքը հարցազրույցներ է տվել նրանց, ներկայացրել իրենց կասարածը:

Տես ➧ էջ 3

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Լեռնային Ղարաբաղն այլ դիրքորոշում չի կարող ունենալ

Համաշխարհային լրատվամիջոցները շարունակում են մեկնաբանել ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի կտրուկ հայտարարությունը «Լոս Անջելես թայմս» թերթին տրված հարցազրույցում, որ Լեռնային Ղարաբաղը չի պատրաստվում հրաժարվել իր անկախությունից, ինչպես նաեւ Հայաստանի հետ վերամիավորվելու գաղափարից: Արեւմտյան շատ լրագրողներ հայտարարությունը համարեցին սենսացիա:

Իրականում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահի խոսքերում ոչ մի սենսացիա չկա: Նրա հայտարարությունն այդպիսին կլիներ, եթե Արկադի Ղուկասյանը հայտարարեր Ստեփանակերտի իր սկզբունքներից նահանջի մասին: Եթե առանց Ստեփանակերտի մասնակցության բանակցությունների արդյունքում հիմնախնդրի առավել կարճ ճանապարհով լուծումը դառնա կամ ԼՂՀ անկախության ճանաչումը, կամ նրա վերամիավորումը Հայաստանին, դրան դեմ չեն լինի: Իսկ եթե ոչ, ապա ԼՂՀ ղեկավարության չհամաձայնելը բոլորովին էլ կամակորություն չէ կամ չզիջելու խաղ, ինչպես կարող է թվալ անտեղյակներին: Նույնիսկ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկյան համանախագահ Քերի Քավանոն ի պատասխան ԼՂՀ նախագահի, ասաց, որ համոզված է՝ Արկադի Ղուկասյանը խաղաղություն է ցանկանում: Ղարաբաղցիների չհամաձայնելու պատճառը ադրբեջանական դիվանագիտության կոկետությունն ու կեղծությունն են: Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական դեմքը օրերս յուրահատուկ կերպով ցուցադրեց նաեւ երկրի արտաքին գործերի նախկին նախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովը, հանդես գալով Մինսկի խմբի համանախագահների առաջին երկու առաջարկությունների դեմ, որոնք, իմիջիայլոց, ինքն էլ ընդունել էր՝ արտգործնախարարի պաշտոնը զբաղեցրած ժամանակահատվածում:

Իշխանության իրական հավակնություն ունեցող Ադրբեջանի աջ ընդդիմությունը նախընտրում է իրերն անվանել իրենց անուններով: Այսպես, Ադրբեջանում հայտնի քաղաքագետ Ռասիմ Մուսաբեկովը, որը «Մուսավաթ» կուսակցության իշխանության գալու դեպքում հավանաբար արտգործնախարարի թեկնածու, մտորելով Ֆլորիդայում տեղի ունեցող բանակցությունների հնարավոր բովանդակության մասին, հայտարարել է. «Ենթադրվում է, որ ներկայումս համանախագահները մշակում են միջանկյալ լուծում՝ կապված Ադրբեջանի եւ Հայաստանի միջեւ տրանսպորտային զարկերակների շրջափակումների վերացման եւ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ գրաված շրջանների ազատագրման հետ: Այս տարբերակը ես համարում եմ ընդունելի, եթե միայն Ադրբեջանն իր վրա չվերցնի պարտավորություններ, որոնք կարգելեն զինված ուժի կիրառումը ԼՂ բռնազավթման հետեւանքները խաղաղ ճանապարհով չհաղթահարելու դեպքում: Իսկ եթե նման սահմանափակող պարտավորություն Ադրբեջանը ստանձնի, դա ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ դավաճանություն ազգային շահերին»:

Ինչպես տեսնում ենք, Ադրբեջանը չի պատկերացնում հակամարտության վերջնական կարգավորում հայկական Լեռնային Ղարաբաղի պահպանման պայմաններում եւ վախենում է բանակցություններին, որպես իրավահավասար կողմի, նրա ներգրավումից: Ահա թե ինչու պաշտոնական Ստեփանակերտի սկզբունքների իրագումը, ըստ էության, ապագայում ԼՂՀ հայազգի բնակչության անվտանգ գոյության միակ պայմանն է: Եվ ոչ ավելին...

«ԴԵ ՖԱԿՏՕ»

Շուշին՝ զարգացման ծրագրերում

ԼՂՀ կառավարության հերթական արտագնա նիստը

ԼՂՀ կառավարության հերթական արտագնա նիստը Շուշիում էր: Պատերազմական գործողություններից գրեթե 90 տոկոսով ավերված Շուշին այսօր վերականգնվում է ինչպես պետական, այնպես էլ սփյուռքահայության տրամադրած բարեգործական միջոցներով: Կարեւորվում է նաեւ անհատական բնակարանաշինարարությունը, որը Շուշիի գլխավոր հատակագծի մեջ ուրույն տեղ է գրավում: «Հայնախագիծ» ինստիտուտի կազմած հատակագիծն արդեն հավանության է արժանացել կառավարության կողմից, ըստ որի՝ կառուցվող նոր բնակելիները պետք է պահպանեն ազգային ճարտարապետության ավանդույթներն ու ոճը:

Կառավարության նիստում վարչապետ Ա. Դանիելյանը ներկաներին իրազեկեց «Շուշիի զարգացման ու վերաբնակեցման հիմնադրամի» ստեղծման մտադրության մասին, այս առնչությամբ կոչ անելով ակտիվ մասնակցություն ցուցաբերել:

Շրջանի հիմնախնդիրների մասին զեկուցեց վարչակազմի ղեկավար Վ. Կասյանը: Նա մասնավորապես անդրադարձավ զբոսաշրջությանը, որը երբեւէ եղել է Շուշիի զարգացման գլխավոր երաշխիքը: Այս կապակցությամբ վարչակազմի ղեկավարը կարեւորեց միջին եւ փոքր հյուրանոցների կառուցումն ու առողջարանային համալիրների կատիտալ նորոգումը:

Նիստում քննարկվեց նաեւ շրջանի հանքահումքային ռեսուրսների ուսումնասիրման եւ օգտագործման հարցը: Իբրեւ դրա մի կոնկրետ արտահայտություն՝ նշվեց հանքային ջրերի արտադրամաս բացելու հնարավորությունը:

Գյուղատնտեսության բնագավառում, զարգացման նպատակով, անհրաժեշտ համարվեց զարկ տալ անասնապահությանն ու մեղվաբուծությանը՝ որպես շրջանի պայմաններին առավել հարմար արտադրաճյուղեր:

Կառավարության նիստին, բացի կառավարության անդամներից, մասնակցում էին շրջվարչակազմերի ու գերատեսչությունների, գյուղական համայնքների եւ հիմնարկների ղեկավարներ:

ՆՈՐԻՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Ամբաստանվում է Ստեփանակերտի նախկին փոխքաղաքապետ Գուրգեն Ներսիսյանը

ԼՂՀ գերագույն դատարանում ավարտին է մոտենում մարտի 6-ին սկսված Ստեփանակերտի նախկին փոխքաղաքապետ Գուրգեն Ներսիսյանի գործով դատավարությունը:

Առանձնապես խոշոր չափերով գույքի հափշտակման եւ հարկերից չարամտորեն խուսափելու մեջ ամբաստանվող Գ. Ներսիսյանը շուրջ 45 միլիոն դրամ է յուրացրել ոչ միայն փոխքաղաքապետ եղած ժամանակ: Ըստ մեղադրանքի՝ նա խոշոր հափշտակություններ է կատարել նաեւ, երբ ղեկավարել է ԼՂՀ արդյունաբերության նախարարությունը եւ հետագայում «Արցախտրանս» պետական ՓԲԸ-ն: Բացի դրամական յուրացումներից, Գ. Ներսիսյանը միաժամանակ ապօրինաբար սեփականացրել է մի շարք պետական օբյեկտներ՝ դրանք գրանցելով իր հարազատների անուններով:

Ապրիլի 10-ին, հանդես գալով դատական նիստում, պետական մեղադրող Իրինա Կարապետյանն առաջարկել է Գուրգեն Ներսիսյանի պատիժը սահմանել 8 տարվա ազատազրկում՝ ուղղիչ-աշխատանքային գաղութի ուժեղացված ռեժիմում, նրան երեք տարով զրկելով ղեկավար պաշտոններ վարելու իրավունքից: Դատախազն առաջարկել է նաեւ բռնագրավել ամբաստանյալի ամբողջ գույքը, իսկ յուրացված գումարը (որի մի մասն արդեն վերադարձվել է) եւ անօրեն կերպով սեփականաշնորհված օբյեկտները վերադարձնել պետությանը:

Գուրգեն Ներսիսյանի պաշտպանը դատարանում պաշտպանական ճառով հանդես կգա այսօր:

Ն. Ա.

ՆԱՄԱԿՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆԸ

«Զափավոր ճնշումներ կարող են լինել»

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանի նախագահը նշեց, որ ԵԱՀԿ ՄԽ համանախագահները նոր փաստաթուղթ են դնելու սեղանին, որը լինելու է փաթեթային, ամբողջական: Իսկ ի՞նչ սկզբունքներ են լինելու նոր առաջարկություններում: «Բազմիցս հայտարարել եմ այն սկզբունքների մասին, որոնցից դուրս ես հարցի կարգավորումը չեմ տեսնում»: Հիշեցնենք հայկական կողմն առաջ է քաշել կարգավորման, այսպես ասենք, երեք նախապայմաններ, որոնցից այն կողմ ոչ մի քայլ չի գիջի. Բաքվի եւ Ստեփանակերտի միջեւ հորիզոնական հարաբերություններ, այսինքն՝ բացառվում է ԼՂՀ-ի ենթակայությունն Ադրբեջանին, ԼՂՀ-ի ոչ անկլավային վիճակ, միջազգային անվտանգության երաշխիքներ:

Նախագահ Քոչարյանը նշեց, որ նոր առաջարկությունները կտարբերվեն նախորդներից: Իսկ ինչպիսի՞ն կլինեն դրանք: Եթե համեմատելու լինենք «Ընդհանուր պետություն» բանաձեւում ամրագրված ընդհանուր սկզբունքների հետ, դրանք ի նպա՞ստ, թե՞ ի վնաս կլինեն Հայաստանի համար: «Չեմ կարծում, որ ի վնաս մեզ որեւէ բան կլինի: Ինչպես գիտեք, Ալիեւի հետ բանակցություններ չեմ վարել եւ վերջերս մի քանի անգամ ասել եմ, որ երկկողմ հանդիպումների ռեսուրսը սպառվել է: Համանախագահողները ճիշտ ժամանակին ընտրել են ճիշտ աշխատանք», ասաց նախագահ Քոչարյանը:

Եռանախագահների նոր՝ չորրորդ առաջարկը կարո՞ղ է կրել իմպերատիվ՝ հակամարտության կողմերին պարտադրելու բնույթ: «Չեմ կարող միանշանակ ասել: Չեմ կարծում, որ շատ ուժեղ ճնշման ճանապարհով հնարավոր է արդյունքի հասնել: Չափավոր ճնշում կարող է լինել, բայց կրկնեմ՝ Քիվեսթյան բանակցությունների ընթացքում որեւէ ճնշում, ճնշման փորձ չի եղել, չեմ նկատել: Մեր մասով բանակցությունները եղել են կառուցողական», վստահեցրեց երկրի նախագահը:

Հայկական պատվիրակությունը Քի Վեսթում դրել է ղարաբաղյան կողմի՝ բանակցություններին մասնակցելու հարցը, սակայն, ինչպես նշեց պրն Քոչարյանը, հստակ չի կարող ասել, թե երբ Ստեփանակերտը կներգրավվի բանակցային գործընթացում:

Նախապես տեղեկություններ էին տարածվել, թե Քի Վեսթից հետո նախագահներ Քոչարյանն ու Ալիեւը կբանակցեն Մոսկվայում՝ Պուտինի միջնորդությամբ: Սակայն Քի Վեսթում պարզվեց, որ հաջորդ հանդիպումը տեղի կունենա Ժնեւում: «Հայտարարություն չի եղել, եղել է ենթադրություն, որ հանդիպումներից մեկը կարող է լինել նաեւ Մոսկվայում: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց Ժնեւում հանդիպելու մասին եւ ռուսական կողմը դեմ չէր, ճիշտ հակառակը՝ կողմ էր», ասաց Քոչարյանը, չցանկանալով մեկնաբանել հաջորդ շաբաթ Ռուսաստանում ադրբեջանական օրերի շրջանակներում նախատեսվող Պուտին-Ալիեւ հանդիպումը: «Իսկ ինչո՞ւ եք կարծում, որ չպիտի նման մշակութային օրեր լինեն Մոսկվայում: Երկկողմ հարաբերություններին որեւէ մեկնաբանություն տալու խնդիր չունեմ», ասաց նախագահը:

Նախագահ Քոչարյանը Վաշինգտոնում Բուշի հետ հանդիպելուց հետո ցանկություն չի ունեցել լրագրողներին հանդիպելու: Ալիեւը Բուշի հետ հանդիպելուց հետո լրագրողների համար շատ կարճ բրիֆինգում ասել էր մոտավորապես հետեւյալը՝ ինքը Քիվեսթյան բանակցություններից լավատեսորեն չի տրամադրված: «Չեմ հասկանում, ի՞նչ է նշանակում ցանկություն չեմ ունեցել լրագրողներին հանդիպելու: Ուղղակի առիթ չեմ ունեցել: Բուշի հետ հանդիպումը հաջող էր: Հիմնականում բանակցությունները ԼՂ հարցի կարգավորման շուրջ էին, նաեւ ճանաչողական: ԱՄՆ նոր կառավարությունը ներկա էր ամբողջ թիմով: Խոսք գնաց երկկողմ հարաբերությունների, զարգացման հեռանկարների մասին: Այդ հանդիպումից գոհ եմ», ԱՄՆ նախագահի հետ իր հանդիպումը այսպես բնութագրեց նախագահ Քոչարյանը հայ լրագրողներին:

Իսկ Փարիզո՞ւմ: «Փարիզում հանդիպեցի Շիրակի հետ: Նախնական պայմանավորվածություն էր եղել, եւ վերադարձին տեղյակ պահեցի Քիվեսթյան հանդիպումների մանրամասները: Շիրակը լավ տեղյակ է ամբողջ գործընթացին: Սա այն դեպքերից է, երբ նախագահը խորացած է հարցի մեջ», պատասխանեց Քոչարյանը: Իսկ կա՞ր անհրաժեշտություն: «Նախօրոք պայմանավորվածություն ունեինք եւ քանի որ Փարիզով էինք վերադառնում, կարծում եմ, ճիշտ էր Շիրակին հանդիպելը: Իրենց կողմից կար այդ ցանկությունը: Շտապ հանդիպման բնույթ չէր կրում», ասաց Քոչարյանը:

Լրագրողները փորձեցին ճշտել հաղորդակցությունների բացման, տարածքների փոխանակման մասին խոսակցություններ եղե՞լ են: «Դետալների մասին չեմ կարող խոսել», եզրափակեց Հայաստանի նախագահը:

Տնկվեց 800 հացենի

Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի տոնակատարության միջոցառումների պետական ծրագրում նախատեսված «Ջրիր քո ծառը» ծրագրի շրջանակներում ապրիլի 11-ին Երեւան-Էջմիածին մայրուղու երկայնքով տնկվեց շուրջ 800 հացենի: Ծառատունկը, որը նպատակ ուներ կանաչապատել մայրաքաղաքից Էջմիածին տանող ճանապարհը, իրականացվեց պետական հանձնաժողովի միջոցներով՝ Արմավիրի մարզպետարանի եւ Էջմիածնի քաղաքապետարանի ուժերով:

1700-ԱՄՅԱԿԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Քաղաքապետարանը դիմել է վճռաբեկ դատարան

Ի պատասխան «Ազգ» թերթի ապրիլի 11-ի «Թիվ 62 դպրոցի կոլեկտիվը բողոքում է տնօրենին չվերականգնելու դեմ» վերտառությամբ հոդվածի, նշում ենք, որ, իրոք, ՀՀ քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանը բավարարել է թիվ 62 դպրոցի նախկին տնօրեն Անահիտ Հովհաննիսյանի հայցը եւ նրան վերականգնել նախկին աշխատանքում՝ Երեւանի թիվ 62 դպրոցի տնօրենի պաշտոնում: Բայց ըստ գործող օրենսդրության՝ վճիռը կարող է բողոքարկվել ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերով պալատին 15-օրյա ժամկետում, ինչից եւ օգտվել է պատասխանող կողմը՝ Երեւանի քաղաքապետարանը: Վճռաբեկ բողոքն առայժմ չի քննվել, ուստի եւ Անահիտ Հովհաննիսյանը չի կարող վերականգնվել նախկին պաշտոնում: Ի դեպ՝ այս մասին գրավոր տեղեկացվել է նաեւ կոլեկտիվին:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Իտալացիները պահանջում են հավասար հարկային դաշտ

«Գրանդի մոլինիի» նախագահի հանդիպումը պետեկամուտների նախարարի հետ

Պետական եկամուտների նախարարության լրատվական ծառայությունից ստացված տեղեկության համաձայն, տեղի է ունեցել ալյուրի արտադրության իտալական խոշորագույն «Գրանդի մոլինի» ընկերության նախագահ Անտոնիո Կոստատոյի եւ «Արմիտալ» համատեղ ձեռնարկության տնօրեն Նիկոլո Քիազիի հանդիպումը նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի հետ:

Քննարկված հիմնական խնդիրը եղել է ցորենի ներկրման նկատմամբ միեւնույն մաքսային արժեք սահմանելու հարցը: Ըստ իտալական ընկերության ներկայացուցիչների՝ այստեղ գոյություն ունի անհավասար հարկային դաշտ, ինչի հետեւանքով «Արմիտալ» ընկերությունը (Սեւանի ալրաղաց գործարանը) իր արտադրանքը վաճառում է գրեթե ինքնարժեքի գնով: Մինչդեռ ընկերությունը երկրի պատշաճ հարկատուներից է: Իր գործունեության 4 տարիների ընթացքում նա վճարել է 15 մլն դոլարի հարկ, ստեղծել է 300 աշխատատեղ 90 հազ. դրամ միջին աշխատավարձով: Մինչ գործարանի սեփականաշնորհումը ունեցել է 1 մլրդ դրամի պարտքեր, որոնք, ըստ մեր տեղեկությունների, մարվել են: Իտալացիների բարձրացրած հարցի էությունն այն է, որ ցորեն ներկրող այլ կազմակերպություններ ավելացված արժեքի հարկը (ԱԱՀ) քիչ վճարելու նպատակով իրենց ապրանքը մուտքագրում են ցածր արժեքով: Դա վնասում է եւ պետբյուջեին, եւ օրինավոր հարկատուներին: Առաջինը չի ստանում հարկային գումարներ, իսկ երկրորդը դուրս է մղվում շուկայից: Եթե «Արմիտալը» ներկրած ցորենը ձեւակերպում է շուկայի իրական արժեքով՝ 160 դոլար, ապա այլ ընկերություններ՝ 110 դոլարով: Վերջիններս այդ գինն արդարացնելու համար ցորենը ձեւակերպում են որպես ֆուրաժային (որակով ավելի ցածր): Սակայն այս դեպքում եւս մաքսային արժեքը պետք է կազմի ոչ թե 110, այլ՝ 145 դոլար, քանզի սովորական եւ ֆուրաժային ցորենի 1 տոննայի արժեքի տարբերությունը կազմում է 15 դոլար: Ըստ «Արմիտալի» ներկայացուցիչներից ստացված այլ տեղեկությունների, շուկայի վրա բացասաբար է ազդել նաեւ վերջերս գրանտի տեսքով ստացված ամերիկյան ցորենի վաճառքը: Գնորդներից շատերը գնեցին որպես անհատներ եւ ազատվեցին ԱԱՀ վճարելուց: Սակայն ակնհայտ է, որ ցորենը պետք է ալյուր դառնա: Այսինքն դեռեւս հույս կա, որ այս կերպ այդ գումարները կվերադարձնեն:

Անդրանիկ Մանուկյանի հետ հանդիպման ժամանակ, ըստ նախարարության լրատվական ծառայության, Անտոնիո Կոստատոն նշել է, որ նկատվում են քայլեր ցորենի ներկրման հարցը կարգավորելու ուղղությամբ, եւ պետեկամուտների նախարարությունը խորացնելով այդ քայլերը, միջոցներ կձեռնարկի հավասար հարկային դաշտ ապահովելու: Դարձյալ «Արմիտալից» ստացված մեր տեղեկությունների համաձայն, հավասար հարկային դաշտի դեպքում 2-3 անգամ ավելի շատ գումար կմտնի պետբյուջե:

«Գրանդի մոլինիի» ղեկավարը հավաստել է, որ եթե նախարարությունը հետեւողական լինի այս հարցում, իրենք կավելացնեն իրենց ներդրումները, հակառակ դեպքում անիմաստ կհամարեն Հայաստանում աշխատելը:

Հանդիպման ժամանակ պետեկամուտների նախարարը հավաստել է, որ նախարարությունն ուժեղացրել է պայքարը ստվերայնության դեմ եւ մասնավորապես նաեւ ցորենի ներկրման ոլորտում: Նա նշել է, որ հետեւողական է լինելու ցորենի նկատմամբ միասնական մաքսային արժեք սահմանելու հարցում: Նախարարության հարկային եւ օպերատիվ հետախուզական վարչություններում ստեղծվելու են հատուկ բաժիններ, որոնցից մեկը զբաղվելու է բացառապես հացահատիկի եւ ալյուրի շուկայի վերահսկողությամբ եւ ուսումնասիրությամբ: Ինչին ի պատասխան Անտոնիո Կոստատոն ասել է, որ հավասար օրենսդրական դաշտ ապահովելու գործում Հայաստանը կարող է ակնկալել Եվրամիության եւ եվրոպական այլ կառույցների աջակցությունը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

15 մլն մարկ՝ Գերմանիայից Հայաստանին

Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության եւ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունների միջեւ 2001 թ.-ի ֆինանսական համագործակցության համաձայնագրով Հայաստանը Մայնի Ֆրանկֆուրտի Վերականգնման վարկերի բանկից (KFW) կստանա մինչեւ 15 մլն գերմանական մարկ (գմ): Համաձայնագիրը ստորագրվեց երեկ, ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունում տեղի ունեցած հայ-գերմանական միջկառավարական բանակցությունների արդյունքում: Հայկական կողմից ֆինանսական պայմանագիրը վավերացրեց ՀՀ ֆինանսների ու էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը, գերմանական կողմից՝ մեկօրյա այցով Հայաստան ժամանած ԳԴՀ տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման նախարար Հայդեմարի Վիչորեկ-Ցոյլը: Տեղեկացվեց, որ KFW-ի վարկը կօգտագործվի մի քանի տարբեր ծրագրերի իրականացման համար. գումարի մեծ մասը՝ 10 մլն մարկ կտրամադրվի Քանաքեռի հիդրոկայանի վերականգնմանը, մինչեւ 5 մլն մարկը՝ տարբեր մարզերում համայնքային ենթակառուցվածքների վերականգնման նպատակով:

Տեղեկացնենք, որ Հայաստանին ֆինանսական համագործակցության շրջանակներում գերմանական օժանդակությունը սկսվել է 1995 թ.-ին՝ բնակարանաշինության մի ծրագրով: Այդ ժամանակից ի վեր ԳԴՀ-ի տնտեսական համագործակցության ու զարգացման նախարարությունը մոտ 110 մլն գմ է տրամադրել Հայաստանին՝ երկարաժամկետ արտոնյալ վարկերի կամ նպատակային դրամաշնորհների տեսքով: Գերմանական ֆինանսական ներարկումները տարեցտարի կենտրոնացվում են կոնկրետ ոլորտներում, որտեղ կարիքն ամենամեծն է, այդպիսիք են էներգամատակարարումը, փոքր ու միջին ձեռնարկությունների, ինչպես նաեւ՝ ջրամատակարարման ու ջրահեռացման ոլորտները, որոնց զարգացումը նպաստում է տնտեսական աճին ու սոցիալական վիճակի բարելավմանը:

Գ. Մ.

ԳՐԱՆՑԱԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սեմինար Երեւանում՝ հայկական կողմի փաստացի բացակայությամբ

«Մարդու իրավունքներն ու արդարադատության հաստատումը Հայաստանում» խոստումնալից անվանումով ծրագրի շրջանակներում երեկ սկսվեց 5-օրյա մի սեմինար՝ «Դատարանների հանդեպ մոնիտորինգի մեթոդներն ու տեխնիկան» ոչ պակաս խոստումնալից թեմայով: Այս սեմինարը TACIS-ի հովանավորությամբ կազմակերպած Հելսինկյան ընկերակցությունը (նախագահ՝ Միքայել Դանիելյան) փորձագետների էր հրավիրել մոսկովյան Հելսինկյան խմբից, հասարակական կազմակերպություններից, մասնակցում էր Հայաստանում Եվրամիության ներկայացուցիչը: Իսկ հայկական կողմը ներկայացնում էին... ուսանողները: Եվ, բնականաբար, ինքը՝ Միքայել Դանիելյանը:

Բովանդակությամբ ու քանակով «հարուստ» նման կազմով էլ սեմինարը մեկնարկեց: Որքան էլ երեւակայությունդ խթանես, դժվար է պատկերացնել, թե 5 օր շարունակ (սեմինարի համար ընդարձակ մի ժամկետ) ինչի՞ մասին են զրուցելու եւ ելույթ ունենալու մասնակիցները, երբ առաջին իսկ ժամվա ընթացքում աչքի էր զարնում կազմակերպված միջոցառման աղքատիկությունը: Ինչեւէ, Միքայել Դանիելյանը, ինքնապահովագրման միտումով թերեւս, լրագրողներին հայտնեց, որ այսօրինակ սեմինար Հայաստանում դեռեւս չէր անցկացվել, եւ սա առաջին փորձն է սեմինարների արդեն ծրագրված շարքում: Մեր տեսանկյունից հավելենք, որ անդրանիկ սեմինարը պիտի բոլորովին այլ կերպ կազմակերպվեր՝ չդառնալով ինքնանպատակ: «Ազգի» հարցին, թե ինչո՞ւ սեմինարին չեն մասնակցում հանրապետության հասարակական կազմակերպություններից, հեղինակավոր իրավաբաններից ու իրավագետներից գոնե երկուսը, փոխարենը մասնակցում են ուսանողներ իրավաբանության, բժշկության եւ այլ ոլորտներից, Մ. Դանիելյանը խուսափողաբար պատասխանեց, որ սա ընդամենը առաջին սեմինարն է (մի բացատրություն, որը ոչ մի կերպ բացատրություն չես համարի): Կարելի է կարծել, թե Հայաստանում չկան ո՛չ որակյալ մասնագետներ, ոչ էլ հասարակական գործիչներ, միայն Հելսինկյան ընկերակցությունն է որ կա: Նման մերժողական մոտեցումը Հայաստանում առկա գեթ որեւէ դրական երեւույթի նկատմամբ ընդհանրապես ավելի քան բնորոշ է Մ. Դանիելյանին, որը չափազանց սիրում է օտարերկրյա կազմակերպությունների եւ հյուրերի առջեւ մատնացույց անել տեղական վատը, լավն էլ ներկայացնելով որպես վատ: Եթե քննադատությունը տեղին լիներ, կարելի էր հասկանալ, սակայն վերոհիշյալ անձը քարկոծում է նաեւ այն, ինչը քարկոծելի չէ, բացի նրանից էլ ո՞վ կարող էր ի լուր աշխարհի հայտարարել, թե Հայաստանում ոտնահարվում են կրոնական, ազգային եւ սեռական փոքրամասնությունների իրավունքները: Ենթադրում ենք, որ այս սեմինարն էլ բացառություն չի դառնալու նրա նախորդ ելույթների շարքում՝ հերթական անգամ «սեւացնելու» Հայաստանում եղած ամեն ինչը, նույնիսկ՝ դրական միտումները:

ՍՆՈՒՐ ԳՈՒԼԱԹՅԱՆ

Արտաքին ուժերի հետ կապեր հաստատելը Ն. Հունանյանն իր նկարագրին անհարիր է համարել

Սկիզբը էջ 1

ԱԺ դահլիճից քաղաքական գործիչների հետ ունեցած հեռախոսազրույցների մասին հայտնել է, թե դահլիճից կապվել է ՀՅԴ ԳՄ ներկայացուցիչ Հրայր Մարգարյանի հետ, Արցախից զինվորական Ժիրայր Սեֆերյանի, որի միջոցով հույս ուներ կապվել Սամվել Բաբայանի հետ: Ռազմիկ Վասիլյանի հետ չի կարողացել խոսել, հայտնել են, թե նա տանը չէ: Մնացյալ զանգերի մասին ոչինչ չի հիշել կամ հերքել է դրանց իրական լինելը:

Քննիչների բոլոր հարցերին՝ արտաքին ի՞նչ ուժերի հետ է համագործակցել, Ն. Հունանյանը միանշանակ հերքել է արտաքին որեւէ ուժի հետ ունեցած կապը, ասելով, թե դա անհարիր է իր խառնվածքին, «այդպես մտածողները հավանաբար ինձ շփոթում են իրենց հետ»: Քննիչը նրան տեղեկացրել է, թե ստի դետեկտորը պարզել է, որ ամբաստանյալը կապեր է ունեցել Իրանի հատուկ ծառայությունների, մասոնների հետ: Քննիչը հարցադրել է, որ նրա՞նց ու տեղի մասոնների՝ Ալեքսան Հարությունյանի՞, օժանդակությամբ է իրականացրել սպանությունները: Ն. Հունանյանի կարծիքով, Իրանում անձրեւ տեղալն անգամ մասոնների հետ են կապում: Ինչ վերաբերում է Ա. Հարությունյանի մասոն լինելուն, պատասխանել է. «Ալիկի մասոնական մկրտության արարողությանը հրավիրված չեմ եղել»: Եվ առհասարակ սկզբից եւեթ հայտնել է, թե ստի դետեկտորին չի վստահում, մանավանդ որ, նրա կարծիքով, մասնագետն անփորձ է եղել:

Հոկտեմբերի 27-ին դահլիճ մուտք գործելու պատմությունը ներկայացնելուց հետո քննիչը նրան հարցեր է տալիս, թե ինչ էին անելու այն ժամանակ, երբ ԱԺ-ի մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի աշխատող Անուշը անցաքուղթ չկարողանար հիշեցնել եւ զենքերն էլ չկարողանային դահլիճ տանել: «Տեղում կմտածեինք, այնուամենայնիվ մեր դիրքորոշումն այն էր, որ մինչեւ դահլիճ անաղմուկ մտնեինք: Չհաջողվելու դեպքում խմբից որեւէ մեկը կհուկեր ոստիկանին, որպեսզի նա աղմուկ չբարձրացներ», հայտնել է մեղադրյալը:

Ամենատարօրինակն այն է, որ այդ թեմայի շուրջ մեղադրյալը հարցաքննվել է ոչ թե առաջին քննչական գործողությունների, այլ ապրիլ ամսին տեղի ունեցած հարցաքննությունների ժամանակ: Հարցերը տրվել են ՀՀ գլխավոր դատախազության քննիչ Մարսել Մաթեւոսյանի կողմից, թեեւ մինչեւ քննչական խմբում նրա ընդգրկվելը ոչ ոքի մտքով չի անցել, որ հարցաքննությունը պետք էր սկսել սկզբից, ոչ թե վերջից, ինչպես արվել է այս դեպքում: Մեղադրյալը հարցաքննվել է նաեւ աշխատանք գտնելու հույսով նախկին եւ ներկա իշխանություններին դիմելու փաստի շուրջ: Այն կարծիքը, թե աշխատանք տալու դեպքում Ն. Հունանյանն այդ քայլին չէր դիմի, մեղադրյալը թյուր կարծիք է համարել: «Աշխատանքն ինձ համար չորրորդական նշանակություն ուներ: Իմ մտահղացումից ես կկանգնեի, եթե իշխանությունը ղեկավարեր ազգանվեր մեկը», պատասխանել է նա:

Քրեական գործում Ն. Հունանյանին բնութագրող բազմաթիվ կարծիքներ կան, որոնք արտահայտել են նրա համալսարանական տարիների ընկերները, նախկին կուսակիցները՝ ՀՅԴ անդամները, եւ այլք: Նրան վերագրել են մարդկային ամենավատ հատկանիշները, բնութագրել են ամենամռայլ գույներով: Քննիչը մեղադրյալին ծանոթացրել է այդ տեսակետներին, որոնց հեղինակներին Ն. Հունանյանը բնութագրել է նույն հատկանիշներով, բացառությամբ Տիգրան Նաղդալյանի: «Այլ պայմաններում նա այլ կարծիք կհայտներ», ներողամտաբար ասել է մեղադրյալը:

Դատական նիստի ընթացքում հրապարակվեց նաեւ Ն. Հունանյանի 197 էջանոց «մենագրությունը», որտեղ իր մտորումներն է հայտնում Հայաստանում տեղի ունեցած արժեքային համակարգի փոփոխությունների մասին, անդրադառնում քաղաքական ուժերի դասավորություններին, երկրում տեղի ունեցող անօրինականություններին ու թալանին: Անդրադարձել է 1995 թ. խորհրդարանական ընտրություններին եւ 1996 թ. նախագահական ընտրություններին, երբ զենքի ուժով ճնշվեց ժողովրդական ցույցը: Նշել է այդ առթիվ Վազգեն Սարգսյանի հայտնած միտքը՝ «Ով ուզում է ընտրվի, Լեւոնը պետք է նախագահ լինի»: Այնուհետեւ հիշեցրել է Վազգեն Սարգսյանի եւ Վանո Սիրադեղյանի վարքագիծը Էջմիածնում Մանվել Գրիգորյանի ծննդյան օրը: Նշել է, որ երկու ուժային նախարարությունների բախման արդյունքում ստացվեց ՀՀ գլխավոր դատախազը, քննադատել է «Միասնություն» դաշինքի ձեւավորումը, կարծիք հայտնելով, որ Վազգեն Սարգսյանն օգտվեց Կարեն Դեմիրճյանի համեմատական հեղինակությունից, իսկ Կ. Դեմիրճյանը՝ Վ. Սարգսյանի՝ ուժային մեթոդով պատգամավոր դառնալու մտահղացումից: «Իշխանության գալուց անմիջապես հետո նրանք մոռացան իրենց նախընտրական խոստումները: Վ. Սարգսյանը թանկացրեց ծխախոտը, բենզինը, իսկ Կ. Դեմիրճյանը արդարացրեց դա: Չէ որ նրանք ասել էին, թե ընտրվում են ժողովրդին փրկելու համար», հայտնել է մեղադրյալը նախաքննության ժամանակ: Նշել է, որ այդ ամենի հետեւանքով մեծ կորուստներ է ունեցել ժողովուրդը՝ բարոյական, քաղաքական, արժեքային եւ այլն: Ծավալուն շարադրանքում Ն. Հունանյանը վերլուծել է նաեւ Հայաստանի տնտեսական վիճակը, արդյունաբերությունն ու տնտեսությունը վերականգնելու նախագծեր է առաջարկել, նաեւ ուղիներ առաջադրել հանրապետությունից վալյուտային արտահոսքն ու արտագաղթը կասեցնելու նպատակով: Ն. Հունանյանի նախաքննական ցուցմունքների շարունակությունը կընթերցվի ապրիլի 13-ին:

Ստեփան Թաշչյան. «Եթե հայցվորներս փոխհատուցում չստանան, հոնորարից կհրաժարվեմ»

Հարցազրույց Երկրորդ աշխարհամարտում հայ ռազմագերիների հարցերով զբաղվող գերմանահայ փաստաբանի հետ

Իմ սերունդը լավ է հիշում սովետական տրաֆարետային մի դարձվածք՝ «Ոչ ոք չի մոռացվել, ոչինչ չի մոռացվել»: Սոցիալական ծանր պայմաններում ապրող 2-րդ համաշխարհային պատերազմի հայաստանաբնակ ռազմագերիները բարոյապես ընկճված զգացին, երբ բեռլինաբնակ փաստաբան, իր իսկ ընդգծմամբ, սասունցու որդի Ստեփան Թաշչյանը հիշեց իրենց: «Ազգն» արդեն համառոտ անդրադարձել է ռազմագերիներին հասանելիք փոխհատուցումներին, բայց քանի որ հարցի լայն հետաքրքրությունը չի սպառվել, եւ դիմումների ներկայացման ժամկետը երկարացվել է մինչեւ 2001-ի օգոստոսի 11-ը, մանրամասն զրույցի հրավիրեցինք փաստաբանին:

— Ցայսօր Ձեր փաստաբանական գրասենյակին քանի՞ հայ ռազմագերի է դիմել:

— Մեր երեւանյան գրասենյակին դիմել են ավելի քան 550 անձինք: Նրանց մեջ կան ոչ միայն նախկին ռազմագերիներ կամ վերջիններիս ժառանգներ, այլեւ քաղաքացիական կարգավիճակով գերմանական իշխանության տարածքներում մնացած կամ զավթված որեւէ տարածք աքսորված եւ հարկադիր աշխատանք կատարած անձինք: 2000 թ. սեպտեմբերին հայ վետերանների միության նախագահ Պերճ Բոճաղյանի հետ մեր զրույցից հետո մոտ 800 դիմում էինք սպասում:

— Ինձ հաճախ են Հայաստանից զանգահարում ու հարցնում, թե դեռ կարելի՞ է Ձեր գրասենյակ դիմել:

— Աշխատակցուհուցս տեղեկացա, որ այսօր Հայաստանում գործում է խաբեբաների մի խումբ, որոնք կեղծ լուրեր են տարածում, թե իբր իմ գրասենյակն այլեւս դիմումներ չի ընդունում: Նրանք ցույց են տալիս իմ լիազորագիրը եւ հոնորարի վերաբերյալ պայմանավորվածության փաստաթուղթը եւ ծերերին անհեթեթություններ պատմում, թե իբր գերմանական կառավարությունը չի ուզում ինձ հետ աշխատել եւ այսուհետ իրենք են իրավասու, ինչի համար պահանջում են փոխհատուցումների նվազագույնը՝ 40 տոկոսը: Ցավում եմ եւ միաժամանակ հայտնում, թե ողջունելի կլիներ, եթե նրանց գործունեությունը պետական հարկադիր միջոցներով կանխվեր: ԳԴՀ կառավարությունը ոչ մի մասնագիտացված միջնորդի սույն գործով չի լիազորել: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ընթացքում կատարված հարկադիր աշխատանքի դիմաց փոխհատուցումներ ստանալու համար դիմումներ ներկայացնելն անվճար է: Ոչ մեկը պարտադրված չէ փաստաբան վարձել: Ոչ ոք չի կարող եւ չի մերժել ինձ հետ համագործակցել: Ձեր ընթերցողները կարող են ասվածը ստուգել «Հիշողություն, պատասխանատվություն եւ ապագա» նվիրաբերության ֆոնդում (այսուհետ՝ ՆՖ) (Մարկգրաֆենշտր. 12-14, 10969 Բեռլին, հեռ.՝ 0049 30 259297 0, ֆաքս՝ 0049 30 259297 11, e-mail:info@stiftung-evz.de): Շատերն իրենց դիմումը ներկայացնում են գերմանական փաստաբանի միջոցով, քանի որ, ՆՖ օրենքի համաձայն, դիմորդը պիտի փաստաթղթերով ապացուցի փոխհատուցում ստանալու իրավունքը: Փաստաբանի միջոցով վստահություն ներշնչելը խելացի միջոց է փաստերի հայթայթման համար, որոնք նա կարող է ձեռք բերել Գերմանիայում, եթե դրանք չեն պահպանվել: Միայն փաստաբանը կարող է վստահ դառնալ թոշակ կամ փոխհատուցում ստանալու հնարավորության վերաբերյալ, միայն նա կարող է պահանջ առաջադրել դատական կարգով, եւ վերջապես միայն նա կարող է իմանալ՝ դիմումի մերժման դեպքում գանգատարկե՞լ դատարան: Այս փաստարկները դրդեցին հայցվորներիս իրենց պահանջների համար դիմել փաստաբանի: Գերմանիայի նախկին ներքին գործերի նախարար պ. Բաումը ռուս ռազմագերիների փաստաբանն է:

Նորից անդրադառնամ հարկադրյալ աշխատանք կատարածներին մոլորեցնողների պահանջած 40 տոկոսին: Ինչ-որ խաբեբաներ թարգմանությունների կամ այլ փոքր աշխատանքի դիմաց 2000-3000 գերմանական մարկ են կամենում վերցնել, այնինչ դրանց գինն ավելի քիչ, քան 50 գերմանական մարկ է կազմում: Համաձայն ԳԴՀ փաստաբանների հարկերի կանոնադրության՝ յուրաքանչյուր գործի համար պահանջում եմ փոխհատուցման մոտ 10 տոկոսը, որն օր. 5000 գմ-ի դեպքում կստացվի մոտ 500 գմ: Քաջածանոթ լինելով հայցվորներիս մեծ մասի ֆինանսական դժվարություններին, նրանցից կանխավճար չեմ պահանջում, այնինչ ԳԴՀ համապատասխան օրենքն այդ հնարավորությունն ընձեռում է, եւ ցայսօր այդ գործերի հետ կապված բոլոր ծախսերը փակում եմ Գերմանիայում ծավալած իմ փաստաբանական գործունեության շնորհիվ ձեռք բերված այլ գումարներով: 500 գմ Հայաստանի համար համեմատաբար շատ է, բայց օր. Բեռլինի իմ գրասենյակի վրա ամսական ծախսվում է շուրջ 50000 գմ աշխատողների, վարձի եւ այլնի վրա: Չեմ ցանկանում անվարձահատույց աշխատել յուրաքանչյուր գործի վրա, քանի որ հակառակ դեպքում հայցվորներիցս ոչ ոք չի կարող ինձնից հնարավորինս լավ աշխատանք պահանջել:

— Ձեզ ներկայացված փաստաթղթերն ինչպիսի՞ պատկեր են ստեղծում. ռազմագերիներից քանի՞սը միանվագ փոխհատուցում, քանի՞սը թոշակ կստանա:

— Փոխհատուցումների օրենքն (այսուհետ՝ ՓՕ) առաջին հերթին նախատեսված է քաղաքացիական կարգավիճակով հարկադրյալ աշխատողների համար: ՆՖ օրենքում նշված է՝ այն ռազմագերիները, ովքեր հարկադրյալ աշխատանք են կատարել, չեն կարող դրա համար սկզբունքորեն փոխհատուցում ստանալ, քանի որ համաձայն ազգերի իրավունքների կանոնների, ռազմագերիները հարկադրված էին աշխատել: Սակայն հիմնավորման մեջ գրված է նաեւ՝ այն ռազմագերիները, ովքեր ազատվել են ռազմական գերությունից եւ այնուհետ քաղաքացիական կարգավիճակով են հարկադրաբար աշխատել, ապա կարող են փոխհատուցում ստանալ, եթե կատարեն օրենքով պահանջվող նախադրյալները: Քանի որ իմ գրասենյակ դիմած հայցվորների 85 տոկոսը ռազմագերի է, խնդրեցի ֆոնդին ինձ գրավոր բացատրություն տալ: ՆՖ-ից ինձ խորհուրդ տվեցին անպայման ուղարկել բոլոր ռազմագերիների փաստաթղթերը, տեղեկացնելով, թե ձգտում են համակենտրոնացման ճամբարներում հարկադրյալ աշխատանք կատարած ռազմագերիներին վճարումներ հատկացնել: 2001-ի մարտի 26-ին գրավոր պատասխան ստացա. «Թե որքանով ռազմագերիները փոխհատուցում կստանան, այժմ ներքին կարգով ստուգվում է ՆՖ-ի կողմից: Մինչեւ ստուգման ավարտը այդ հարցի շուրջ հստակ տեղեկություն չենք կարող տալ»: Ինձ ներկայացված փաստաթղթերը հետեւյալ պատկերն են ստեղծում. հայցվորների մոտ 5 տոկոսը, ըստ ՆՖ օրենքի, պատկանում է անմիջապես ստացողների թվին: Դրանք հիմնականում այն անձինք են, որոնց բնակության մշտական վայրը Հայաստանում կամ Վրաստանում է, եւ ովքեր նացիոնալ-սոցիալիզմի ժամանակ գերմանացիների զավթած նախկին տարածքներում են ապրել (օր. Ուկրաինայում), այնտեղից աքսորվել են եւ հարկադիր աշխատանքի մղվել: ՆՖ Հայաստանում կամ Վրաստանում գրասենյակ չի բացել, քանի որ գերմանական զորքը մինչեւ այնտեղ չի հասել: Նրանցից բոլորը կարող են փոխհատուցում ստանալ, եթե փաստաթղթերի միջոցով կարողանան ապացույցներ ներկայացնել, ինչը սակայն ոչ միշտ է հաջողվում, քանզի բազմաթիվ գերմանական արխիվներ այրվել են պատերազմի ժամանակ: Ըստ օրենքի, նրանք թոշակի պահանջ չեն կարող ներկայացնել, սակայն սա միանշանակ չէ՝ կախված է յուրաքանչյուր գործից:

Հայցվորների մոտ 10 տոկոսը հայկական լեգեոնից է, որ գերմանական կողմում կռվում էին դաշնակից պետությունների դեմ: Նրանք միայն այն դեպքում փոխհատուցում կստանան, եթե կռվելու ծառայությունը ըստ ՆՖ օրենքի որակավորվի որպես հարկադրյալ աշխատանք, ինչը ֆոնդը կորոշի ԳԴՀ կառավարության հետ մեկտեղ: Այսինքն նրանք ուղղակի ՆՖՓՕ-ից փոխհատուցում չեն կարող ստանալ, սակայն նրանց, ինչպես գերմանացի զինվորներին, խնամքի օրենքի համաձայն՝ հնարավորություն է ընձեռված թոշակ ստանալ, եթե նրանք պատերազմի ժամանակ վիրավորվել են եւ մինչեւ այսօր հետեւանքներից տառապում են:

Մոտ 85 տոկոսը նախկին ռազմագերիներ են, որոնք սովետական կողմում կռվել են գերմանական իշխանության դեմ եւ որոնցից շատերը, հայկական դիվիզիային պատկանելով, Կերչի մոտ գերի ընկան: Նրանք ՆՖ օրենքից ուղղակի փոխհատուցում չեն կարող ստանալ: Մեծ մասը չի կարող նաեւ թոշակ պահանջել: Սակայն հիշյալ 85 տոկոսից շատերը կարող են փոխհատուցում ստանալ այն դեպքում, եթե համակենտրոնացման ճամբարներում ռազմագերիների կատարած հարկադրյալ աշխատանքի դիմաց գումար հատկացվի, ինչը ՆՖ դեռ ներքին կարգով է որոշում: Նաեւ այս դեպքում է խորհուրդ տրվում հայցերը ներկայացնել մինչեւ 2001-ի օգոստոսի 11-ը:

Վերոհիշյալ տվյալները չեն վերաբերում ավստրիական ՓՕ-ին կամ կաթոլիկ եկեղեցու նախկին հարկադրյալ աշխատողների փոխհատուցումներին, որոնք ենթարկվում են իրենց հատուկ կանոններին:

— Ռազմագերիների մի մասի գրավոր պատմություններում առկա է նաեւ ապատեղեկատվություն: Նրանց գործերը ներկայացնո՞ւմ եք, թե՞ միանգամից մերժում:

— Անձամբ նայում եմ յուրաքանչյուր դիմում: Որոշ թարգմանություններում կան սխալներ, որոնք կարող են անմիջապես մերժման նպաստել: Շատ դիմումներում հստակ նկարագրված չէ կատարված հարկադրյալ աշխատանքը, բացակայում են վկաները կամ փաստերը: Նման դեպքերում փաստաթղթերը ես եմ վերադարձնում հայցվորին՝ խնդրելով ճշտել կամ ավելացնել: Եթե փաստաթղթերը հստակ են ձեւակերպված, ամեն հայցվորի համար համապատասխան դիմում եմ գրում:

— Դիմողների մի մասն, ասում եք, մերժվելու է: Կարելի՞ է հստակեցնել, թե ո՞ր մասը:

— Որոշակիորեն հնարավոր չէ ռազմագերիների պահանջների վերաբերյալ ԳԴՀ կառավարության որոշումից առաջ հաստատ պատասխան տալ դիմումների մերժման մասին: Այսօրվա օրենքից ելնելով՝ գերմանական կողմից կռվող նախկին լեգեոներների փոխհատուցման դիմումները մերժվելու են: Սակայն սա նույնպես դեռ հաստատ չէ: Այն ժառանգների դիմումները, որոնց ժառանգատուները մահացել են 15.02.1999-ից առաջ, համաձայն ՆՖ օրենքի, հաստատ չեն կարող փոխհատուցման պահանջ դնել: Ֆոնդի միջոցները սահմանափակ են, իսկ ՆՖ նախաձեռնությունը 16.02.1999 թ.-ի հայտարարությամբ է հայտնի դարձել:

— Ձեր գրասենյակ դիմած հայցվորներից որեւէ մեկը փոխհատուցում ստացե՞լ է:

— Ոչ, մինչեւ այսօր ոչ ոք փոխհատուցում չի ստացել, ո՛չ այն անձինք, ովքեր ինձ են դիմել, ո՛չ էլ նրանք, ովքեր ինքնուրույն են իրենց հայցը ներկայացրել կամ էլ այլ փաստաբանի դիմել, բացառություն են Ավստրիայից փոխհատուցում ստանալու 21.000 իրավասուներից առաջին 60 հարկադրյալ աշխատողները: Հայաստանում, ի դեպ, շատերը կարծում են, թե փաստաբանը կարող է երաշխիք տալ: Ոչ ոք չի կարող երաշխավորել, որ բոլոր հայցվորները փոխհատուցում կստանան: Նման երաշխիք տալն անթույլատրելի է ըստ մեր օրենքի. որոշումը գերմանական պետական մարմիններն են կայացնելու:

— Ե՞րբ Ձեր առաջին հայցվորները պատասխան կստանան:

— Հուսով եմ՝ առաջին հայցվորները (4-րդ հարցի պատասխանում նշված 5 տոկոս կազմողների մասին է խոսքը) ամենաուշը 2 ամսից պատասխան կստանան: Մյուսները պիտի սպասեն ֆոնդի որոշմանը՝ արդյոք ռազմագերիներին նույնպե՞ս գումար է հատկացվելու:

— Եթե հայցվորը հիվանդ է, կարո՞ղ են նրա որդին կամ դուստրը փոխհատուցումը ստանալ:

— Համաձայն ՆՖ օրենքի՝ կենդանի մնացած ամուսինները կամ կենդանի մնացած երեխաները կարող են հայց ներկայացնել: Սակայն, եթե հայցվորը ողջ է, նրա զավակները փոխհատուցում ստանալ չեն կարող:

— Վիրավորական կարող է հնչել, բայց կասկածամիտներին կարո՞ղ եք վստահեցնել, թե չեք յուրացնի նրանց հասանելիք գումարը:

— Որքան էլ վիրավորական, սակայն կպատասխանեմ: Յուրաքանչյուր հայցվոր գրավոր պատասխան կստանա ֆոնդի կողմից, որտեղ կնշվի հայցվորի ստանալիք գումարի չափը: Գումարը նա կստանա ինձանից, դրանից կհանվի հոնորարս: Յուրաքանչյուր հայցվոր հնարավորություն ունի ուղղակի կապվել ֆոնդի հետ, պարզել, թե արդյոք իր գործով ինձ գումար փոխանցվե՞լ է: Մինչ այսօր միայն 2 հոգի են նման հարց տվել: Մնացածը վստահում են: Բացի դրանից հայցվորներին գումար չփոխանցելը պատժվում է գերմանական քրեական օրենքով, որը պատճառ է դառնում փաստաբանի լիցենզիայի կորցնելուն: Փոխհատուցումները պետք է ստանամ լիազորագրիս միջոցով՝ վստահ լինելու համար, որ կստանամ հոնորարս: ԳԴՀ կարգի համաձայն, փաստաբանն իր հայցվորի գումարը ստանում է իր իրավաբանական հաշվի վրա: Միայն այդպես նա կկարողանա արագ դատել, թե հակառակ կողմն արդյոք փաստաբանի նշանակած ժամկետը չի՞ խախտել:

— Ձեր կարծիքով, հաջողության դեպքում որքա՞ն գումար կներմուծվի Հայաստան:

— Եթե հայցվորների 5 տոկոսը, որոնց անմիջապես է հասնում հատկացումը, ստանա, ապա Հայաստան կարող է մուտք գործել մոտ 100000-300000 մարկ: Եթե բոլոր ռազմագերիները հատկացում ստանան, ապա՝ մինչեւ 7 միլիոն մարկ: Դեռ չենք հաշվում թոշակի վճարումները Գերմանիայից կամ Ավստրիայից այլ օրենքների հիման վրա: Իսկ թե իսկապես ինչքան է փոխանցվելու, այժմ չեմ կարող հստակ ասել:

— Ճի՞շտ են որոշ աղբյուրների կողմից մեզ տրամադրված այն լուրերը, թե ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Աղասի Արշակյանը մեծ հետաքրքրություն ու ակտիվություն է ցուցաբերում հարցի առնչությամբ՝ մասնավորապես ամենատարբեր շրջաններում քարոզչական աշխատանք ծավալելով: Դրա լիազորությունն ունի՞, թե՞ պարզապես հաջորդ ընտրություններն են նման պոպուլիզմի մղում:

— Վստահ եմ, որ պատգամավոր Արշակյանը որեւէ կապ չունի հիշատակածս խարդախությունների հետ: Բացի դրանից ինքը շատ լավ գիտի, որ անհեթեթություն է Հայաստանում հարկադրյալ աշխատողներից 40 տոկոս պահանջել թարգմանությունների կամ այլ աշխատանքների համար: Եթե պարոն Արշակյանն իր հայցեր հավաքելու աշխատանքի համար ճանապարհածախսի չափավոր հատկացում սահմանի, ապա դրա դեմ ասելիք չունեմ, քանի որ դեռ շատ ռազմագերիներ գաղափար չունեն հայցեր ներկայացնելու հնարավորության մասին: Բացի դրանից, օրինական եմ համարում այն փաստը, որ պատգամավորը վերընտրվելու նպատակով զբաղվում է իր երկրի կամ ընտրատարածքի բնակչությանը հուզող հիմնահարցի լուծմամբ: Պարոն Արշակյանը համենայն դեպս իմ կողմից լիազորված չէ: Հայցերի ընդունման համար նա ինձ առաջարկեց իր գրասենյակը: Պատասխանեցի՝ գրասենյակս կփոխեմ այն ժամանակ, երբ արդեն վստահ կլինենք, որ հայցվորների մեծ մասը փոխհատուցում կստանա: Նա ընդունեց: Երեւանյան իմ համեստ գրասենյակը ծառայում է միայն հայցվորներին սպասարկելու համար: Ցավոք, շենքի բնակիչներից շատերը գանգատվում են այցելուների աղմուկից: Այդ իսկ պատճառով կխնդրեի, որ ինձ գրասենյակի համար գնելու տարածքներ առաջարկվեն՝ ցանկալի է առաջին կամ երկրորդ հարկում: Գերադասելի է առաջարկ ոչ թե բրոքերից, այլ քաղաքացուց կամ պետությունից: Կարող եք տեղեկացնել աշխատակցուհուս՝ ժամը 11.00-ից 16.00-ի ընթացքում, հեռ.՝ 27 36 17: Ձեր հարցին՝ երբ Հայաստան կգնամ, ասեմ՝ երբ ՆՖ-ը ԳԴՀ կառավարության հետ որոշում կկայացնի, թե փոխհատուցումից կօգտվեն նախկին ռազմագերիներն էլ: Եվ քանի որ այդ դեպքում խոսքը համարյա բոլոր հայցվորներին կվերաբերի, լավ լուրն անձամբ կցանկանայի հայտնել:

— Ո՞ր բանկի միջոցով են փոխհատուցումները տեղ հասնելու:

— Սկզբում Երեւանի HSBC բանկում հաշիվ բացեցի, բանկի մենեջերին՝ պարոն Արտյոմ Գրիգորյանին խնդրեցի փոխհատուցումների փոխանցման հարկերի համար ռազմագերիներին ընդառաջել, դրանք կազմում են 0,5 տոկոս գումարած 7,5 դոլար: Խնդրեցի տոկոսն իջեցնել, քանի որ յուրաքանչյուր հայցվորի համար 2 անգամ պետք է փոխանցումներ կատարվեն, սակայն նա, ցավոք, չընդառաջեց: Աղասի Արշակյանի միջնորդությամբ «Կրեդիտ Երեւան» բանկի տնօրեն պարոն Մարտին Հովհաննիսյանը պատրաստակամություն հայտնեց միայն 0,2 տոկոս՝ առանց 7,5 դոլարի վերցնել: Գումարի փոխանցման համար հնարավորություն կա նաեւ «Ուեստերն Յունիոն» բանկի միջոցով: Կուզենայի իմանալ հայցվորներիս կարծիքը, թե որն են նախընտրում:

Հարցազրույցը վարեց
ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆԸ
Գերմանիա

Քրիստոնեական հոբելյանը Ռուսաստանում

«Ազգի» հարցերին պատասխանում է Եզրաս վրդ. Ներսիսյանը

Ռուսաստանի, Մոսկվայի հայությունը պատրաստվում է, իսկ որոշ տեղերում էլ արդեն սկսել է մեծ հանդիսությամբ նշել մեր ազգային պատմության բախտորոշ իրադարձությունը՝ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակը։ Ի՞նչ միջոցառումներ են նախատեսված այդ կապակցությամբ եւ ի՞նչ արձագանք է գտնում այդ պատմական փաստը ռուս հասարակայնության շրջանում. «Ազգի» Մոսկվայի թղթակցի այս եւ մի շարք այլ հարցերին պատասխանում է Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի հայոց թեմի առաջնորդի պաշտոնակատար Եզրաս վարդապետ Ներսիսյանը։

– Հայր Սուրբ, նախքան հիմնական թեմային անցնելը կուզենայի հարցնել Զատկի տոնի մասին։ Հաճելի զուգադիպությամբ հայերն ու ռուսները նոր հազարամյակի շեմին սուրբ իրադարձությունը նշում են նույն օրը։ Ի՞նչ խորհուրդ եք տեսնում դրա մեջ։

– Ամենայն խորհրդանշական է. վերջերս հայոց հայրապետը գտնվում էր Մոսկվայում եւ նրա ու պատրիարք Ալեքսի II-ի հանդիպման ժամանակ համաձայնություն ձեռք բերվեց համատեղ տոնախմբել Տիրոջ ամենահաղթ հարության տոնախմբությունը։ Քրիստոնյա եղբայր երկու ժողովուրդների համար եզակի հնարավորություն է ստեղծվում՝ հավատարիմ իրենց նախնյաց սրբազան ավանդներին, աստվածապարգեւ այս կյանքն իրականացնելու քրիստոնեական առաքելությունը ապրել աստվածահաճո ու ազգօգուտ արարումներով։ Սա 2000-ամյա քրիստոնեական հավատքի 1700-ամյա մեր ոգեկոչության բազմախորհուրդ տոնակատարությունն է։

– Իսկ հիմա խոսենք մեր երկրի պետական քրիստոնեացման հոբելյանի մասին։ Ի՞նչ են ծրագրել ռուսաստանցի հայերն այդ կապակցությամբ եւ ովքե՞ր են կազմակերպիչները։

– Ծրագրերը բազմազան են ու բազմաբնույթ։ Կարելի է ասել, որ մեկնարկը տրվեց օրերս Սոչիում՝ տեղի հայերի եռանդուն մասնակցությամբ։ Ռուսաստանի մասշտաբով միջոցառումները կազմակերպված են ՀՀ դեսպանության, թեմական խորհրդի եւ Ռուսաստանի հայերի միության ուժերով։ Անմասն չեն նաեւ մյուս ազգային հասարակական-մշակութային կազմակերպությունները։ Հատուկ պետք է նշել միության նախագահի, ազնիվ բարերար, Գրիգոր Լուսավորչի շքանշանակիր Արա Աբրահամյանի նվիրյալ աշխատանքը ինչպես տվյալ տոնակատարության անցկացման, այնպես էլ առհասարակ ազգանպաստ գործունեության ասպարեզում։ Նա եւ նրա շուրջը բոլորված ճշմարիտ քրիստոնյա հայորդիները խորապես գիտակցում են Հայ առաքելական եկեղեցու, քրիստոնեական հավատքի արժեքն ու իմաստը, դերն ու նշանակությունը մեր ազգային գոյատեւման ու հարատեւման խնդրում։

Ապրիլի 22-ին հոբելյանը հայոց հայրապետի հովանավորությամբ կնշվի Կրեմլի պետական համերգասրահում եւ կհամարվի Ռուսաստանի ողջ հայության միջոցառում։ Ծրագիրը հոգեւոր-ազգային բնույթի է՝ տեղի ու Հայաստանից հրավիրված արվեստի վարպետների մասնակցությամբ։ Անշուշտ արժեքավոր է, որ տոնակատարությանը կմասնակցեն Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը, Ալեքսի II պատրիարքը, Ռուսաստանի ու նրա մայրաքաղաքի ուրիշ ղեկավարներ։ Կուզենայինք այստեղ տեսնել նաեւ Հայաստանի Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին։ Հրավերներ ենք ուղարկել նաեւ արտասահմանի մեր հոգեւոր առաջնորդներին, սփյուռքի ներկայացուցիչներին։ Վիթխարի իրադարձություն ենք ակնկալում։

– Ռուսաստանի ուրիշ ի՞նչ վայրերում կանցկացվեն միջոցառումներ։

– Բոլոր հայաշատ քաղաքներում ու տարածաշրջաններում։ Արդեն Սոչիում զգացվեց մեր հայրենակիցների անչափելի ոգեւորությունը։ Նշված վայրերի եկեղեցիներում կմատուցվի պատարագ, կկազմակերպվեն հոգեւոր ու աշխարհիկ հանդիսություններ՝ երեկույթներ, համերգներ, ցուցահանդեսներ, բարեգործական նախաձեռնություններ եւ այլն։ Մայիսին հրավիրված եմ Պյատիգորսկ։

– Հայր Սուրբ, երեւի ոչ ոք ինձ չի մեղադրի, եթե խնդրեմ հատուկ անդրադառնալ Ձեր «հայրենի» Պետերբուրգում անցկացվելիք միջոցառումներին։

– Ձեր ասած «հայրենի» բառը հուզում է ինձ. իրոք այդ քաղաքի, նրա բարեպաշտ հայորդիների հետ ես կապված եմ հոգու թելերով։ Պիտերում հոբելյանական միջոցառումները կանցկացվեն հուլիսին։ Մեր եկեղեցու եւ հյուպատոսության նախաձեռնությամբ կհրավիրվի գիտաժողով «Հայաստանը եւ քրիստոնյա արեւելքը» թեմայով, որը տեղի կունենա Պետերբուրգի համալսարանի արեւելագիտության ֆակուլտետում, որտեղ, ինչպես գիտեք, գործում է նաեւ մեր ստեղծած հայագիտության բաժինը։ Հայաստանից եւ արտասահմանից հրավիրել ենք 30 ճանաչված արեւելագետների, հայագետ պատմաբանների։ Կկայանա Պետերբուրգի շնորհալի հայ երիտասարդ երաժիշտների համերգ։ Էրմիտաժում կբացվի հայ արվեստագետների աշխատանքների ցուցահանդես եւ այլն։

– Մոսկվայում, Պետերբուրգում թե այլուր զգո՞ւմ եք տեղի իշխանությունների աջակցությունը։

– Պետերբուրգում, Մոսկվայում թե այս երկրի որեւէ մեկ այլ վայրում մենք միշտ զգացել ենք իշխանական մարմինների բարյացակամ, ուշադիր վերաբերմունքը։ Նույնքան ջերմ է եղել նաեւ Ռուսաստանի կրոնապետների, մտավորականության վերաբերմունքը։ Մենք ամենայն աջակցություն ենք ստանում ներկա հոբելյանի կապակցությամբ։

– Վերջերս ես Մինսկում էի, Բելառուսի հայությունն էլ է պատրաստվում նշելու մեր քրիստոնեական հոբելյանը։ Բայց ամբողջ Բելառուսում չկա ոչ մի հայկական եկեղեցի։ ՀՀ դեսպան Սուրեն Հարությունյանը, տեղի հայ համայնքը լուծում են այդ երկրում ազգային անդրանիկ հոգեւոր հաստատության ստեղծման հարցը, բայց եւ սպասում են Հայ եկեղեցու, մասնավորապես Ռուսաստանի թեմի աջակցությանը։

– Տեղյակ եմ հարցին, առաջիկայում պատրաստվում եմ մեկնել Մինսկ ու նպաստել եկեղեցական հայ համայնքի ստեղծման գործին։ Բելառուսի հայությունը մտնում է մեր թեմի մեջ, եւ ամեն մի աջակցություն ինքնին պարտք է ու պարտավորություն մեզ համար։ Մինսկում Հայ եկեղեցու հիմնաքարի օծումն արդեն պատմական իրադարձություն կդառնա...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Մեհդի Քարուբին ընդունել է Գագիկ Հարությունյանին

Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը Թեհրանում հանդիպել է Իրանի մեջլիսի նախագահ Մեհդի Քարուբիին։ «ԻՌՆԱ» գործակալությունը հաղորդում է, որ զրուցակիցներն անդրադարձել են Իրանում կրոնի ազատության խնդիրներին։ Քարուբին ասել է, թե «Իրանը միակ երկիրն է, որը սահմանադրորեն կրոնական փոքրամասնություններին տվել է հավասար իրավունքներ, մեջլիսում կրոնական փոքրամասնություններն ունեն իրենց ներկայացուցիչները»։

Գագիկ Հարությունյանն Իրան էր մեկնել ծանոթանալու այս երկրի օրենսդրությանը։

Վրաստանի տնտեսական առաջին գործընկերը Թուրքիան է

2001 թ. հունվար-փետրվար ամիսներին Վրաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ ապրանքաշրջանառությունը հասել է 24,5 մլն ԱՄՆ դոլարի։ Արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալով Թուրքիայից հետո Վրաստանի ամենախոշոր գործընկերներն են ԱՄՆ-ը, Գերմանիան, Ադրբեջանը, Ռուսաստանը, Ուկրաինան, Մեծ Բրիտանիան, Բելգիան, Իտալիան եւ Շվեյցարիան։ Հունվար-փետրվար ամիսներին Վրաստանի արտաքին ընդհանուր ապրանքաշրջանառությունը կազմել է շուրջ 140 մլն ԱՄՆ դոլար, հաղորդում է «Փռայմ նյուս» գործակալությունը։

Եվրոպական դատարանը մեղադրեց Թուրքիային

Ստրասբուրգում գործող Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը երեքշաբթի օրը Թուրքիայի կառավարությանը դատապարտեց այդ երկրում կյանքի իրավունքի ոտնահարման համար։ Դատավճիռը պայմանավորված էր 1994 թ. Թուրքիայի հարավ-արեւելքում 22-ամյա մի քուրդ երիտասարդի առեղծվածային մահվան հանգամանքներով։ Օրթուլու գյուղի ագարակատիրոջ որդի Մահմուդ Թանլին ձերբակալվել էր 1994 թ. հունիսի 27-ին միանգամայն առողջ վիճակում։ Հաջորդ օրն իշխանությունները նրա ընտանիքին ծանուցել էին, թե նա իբր մահացել է սրտի նոպայից։ Բայց Մահմուդի հարազատները նրա մարմնի վրա նկատել էին հարվածների հետքեր եւ կապտուկներ։ Այն ժամանակ հապճեպ կատարված դիահերձումը, ըստ եվրոպական դատարանի, «գիտական արժեք չունի»։ Կասկածյալ 3 ոստիկաններն ազատ էին արձակվել «փաստերի անբավարարության» պատճառով։ Ըստ «Ֆիգարո» թերթի, հայցվորը՝ սպանվածի հայրը, փաստորեն զուրկ է եղել բողոքարկման հնարավորությունից։ Եվրոպական դատարանը Թուրքիայի կառավարությանը պարտավորեցրեց սպանվածի հարազատներին ընդհանուր առմամբ 110916 եվրո վճարել՝ իբրեւ բարոյական եւ նյութական փոխհատուցում։

Պ. Ք.

Թուրքական հակազդեցություններ Սեւրի խաչքարի տեղադրման առթիվ

Ֆրանսահայ համայնքի «Յառաջ» օրաթերթն իր մարտի 10–11-ի միացյալ համարում տեղեկացնում է, որ Սեւրի թանգարանի շենքի առաջ մարտի 3–ին հանդիսավոր արարողությամբ տեղադրված ցեղասպանության խաչքար-հուշարձանը առիթ է դարձել թուրքական մամուլի հակազդեցության։

Մարտի 9-ին լույս տեսած թուրքական օրաթերթերի մի մասը խաչքարի բացման ժամանակը բացատրել են Ֆրանսիայի ընտրություններին հայ համայնքին սիրաշահելու մտահոգությամբ։ Ուրիշները դժգոհություն են արտահայտել հուշարձանի վայրի ընտրության առնչությամբ, քանի որ Սեւրը թուրք հանրային կարծիքին է ներկայանում որպես Օսմանյան կայսրության մասնատման եւ փլուզման խորհրդանիշ։ Երրորդ կողմն առավել շեշտել է հուշարձանի արձանագրության անպատշաճությունը։ Դարձյալ ըստ «Յառաջի»՝ այնտեղ հստակորեն նշված է. «Ի հիշատակ 1915-ին երիտթուրքական կառավարության գործադրած Հայոց ցեղասպանության 1,5 միլիոն զոհերի»։ Թերթերը հրատարակել են Սեւրի թանգարանի ու խաչքարի լուսանկարը, տալով նաեւ հունարեն եւ ֆրանսերեն արձանագրությունները։

Այդ առթիվ «Հյուրիեթի» խմբագիր Օ. Էքշին նշել է, թե ապրիլի 24-ը մոտենում է, եւ իրենք պետք է պատրաստ լինեն դիմագրավելու. «Խեղաթյուրված իրականությունը, հարյուրավոր հեքիաթներ, զեղծված փաստաթղթեր, որոնք կրկնելու են, թե թուրքերը ինչպես են անգթաբար կոտորել 1,5 միլիոն հայերի»։ Որպես փոխադարձ քայլ Ֆրանսիայի դեմ, նա առաջարկել է վերանայել Վանից պատգամավոր Ք. Ինանի՝ Ֆրանսիային դատապարտող եւ ցեղասպանության ամբաստանությունը մերժող բանաձեւը, որն Ազգային ժողովի արտաքին հարաբերությունների հանձնախմբի վավերացումից հետո չի դրվել Ազգային ժողովի օրակարգում։ Ինանն առաջարկել է նաեւ պատրաստել մարդկության դեմ Ֆրանսիայի գործած ոճիրների ցանկը եւ զետեղել Անկարայում Ֆրանսիայի դեսպանատան շենքի դիմաց կանգնեցվելիք հուշարձանին։

Հետաքրքիր է, որ այդ գործի համար լրագրողը հարմար է տեսել դիմել մարդկային իրավունքների թուրքական միությանը, մոռանալով, որ նրա նախկին նախագահը, մահափորձից մազապուրծ, ներկայումս 6 տարվա բանտարկության սպառնալիքի տակ է ապրում՝ պետանվտանգության ատյանի առաջ դատի կանչվելով հայերի ցեղասպանության մեջ Թուրքիայի պատասխանատվությունը հաստատող արտահայտությունների համար։

Յունիսեֆը դատապարտում է վաղաժամ ամուսնությունները

ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամը՝ Յունիսեֆը, օրերս հրապարակած զեկուցագրում մտահոգիչ տվյալներ է բերում աշխարհի որոշ տարածաշրջաններում վաղաժամ ամուսնությունների լայն տարածման վերաբերյալ։ Զեկուցագրում նշվում է, որ միլիոնավոր դեռահաս աղջիկներ կամա թե ակամա ամուսնանում են, հաճախ նույնիսկ չիմանալով, թե ով է լինելու իրենց ամուսինը։ Յունիսեֆի տվյալներով, Կոնգոյում 15–19 տարեկան աղջիկների 74 տոկոսն ամուսնացած է, Նիգերում՝ 70 տոկոսը, Աֆղանստանում՝ 54 տոկոսը։ Զեկուցագրի հեղինակներն ընդգծում են, որ «վաղաժամ ամուսնության սովորույթը լայնորեն տարածված է ուժգին ճնշումների ենթարկվող ազգությունների մեջ»։ Օրինակ, Իրաքում ծնողներն իրենց անչափահաս աղջիկներին ամուսնացնում են տարիքով անհամեմատ մեծ տղամարդկանց հետ՝ պատվախնդրությունից դրդված կամ դրամ շահելու նպատակով։ Ամենաղքատ ընտանիքների համար վաղաժամ ամուսնությունը շատ հաճախ դառնում է գոյատեւման միջոց։

Բայց 15 տարեկանում ամուսնացած այդ աղջնակների կյանքն արագորեն վերածվում է մղձավանջի. «Սոցիալական կարգավիճակի կտրուկ փոփոխումը, կիսատ-պռատ կրթությունը, իրարահաջորդ հղիությունների առաջացրած ֆիզիոլոգիական ու հուզական լուրջ խաթարումները քայքայում են նրանց», ասվում է զեկուցագրում։ Նաեւ նշվում է, որ համայն աշխարհում վաղաժամ հղիությունը դեռահասների մահացության գլխավոր պատճառն է։

Այս ամենը համարելով մարդու «հիմնարար իրավունքների ոտնահարում», Յունիսեֆն աշխարհի պետություններից մասնավորապես պահանջում է բարձրացնել ամուսնության նվազագույն օրինական տարիքը եւ դպրոցներում հատուկ քարոզարշավներ ծավալել։ «Էքսպրես» շաբաթաթերթը համեմատության համար տեղեկացնում է, որ ԱՄՆ-ում ամուսնանում է 18 տարին չլրացած աղջիկների ընդամենը 4 տոկոսը, Գերմանիայում՝ 1 տոկոսը։

Պ. Ք.

Մ. Նահանգները միջամտում է Հոլոքոստի հիմնադրամի գործերին

«Ինչպես շատ անգամներ նշել ենք, մեր նպատակն է անել ամեն ինչ, որ Գերմանական հիմնադրամը սկսի վճարումներ կատարել ինչքան հնարավոր է շուտ», ասել է պետքարտուղարության ներկայացուցիչ Ռիչարդ Բուշերը, խոսելով Հոլոքոստի վերապրողներին հասանելիք գումարների մասին։

Նա անդրադարձել է ընդհանրապես առանձին անձանց կողմից գերմանական բանկերի դեմ բացված դատական գործերին, որոնց առկայության դեպքում վերոհիշյալ հիմնադրամը չի կարողանում սկսել 5 միլիարդ դոլար ընդհանուր գումարի հատկացումները։ Չնայած այդ վճարումների շուրջ դեռեւս անցյալ տարվա հուլիսին համաձայնություն է ձեռք բերվել Վաշինգտոնի հետ՝ գանձապետարանի փոխնախարար Ստյուարտ Էյզենշտադի միջնորդությամբ, Գերմանիան չի ցանկանում գումարների բաշխումը սկսել նախքան դատական գործերի օրինական ավարտը եւ դրանից բխող իրավական պաշտպանվածության ձեռքբերումը։ Այս մասին է հաղորդել Ռոյթեր գործակալությունը «Ինտերնեշնլ հերալդ տրիբյուն» թերթի մարտի 31-ապրիլի 1-ի շաբաթավերջի համարում։

Մշակույթ

Վալմարի մասին բազմաթիվ հոդվածներ են գրվել, գրքեր կան, հեռուստատեսային եւ ռադիոհաղորդումներ են եղել: Ու հիմա՝ 2001-ի ատրիլին նա փորձում է ի մի բերել ասվածը: Վալմարը համոզված է հենց ռադիոհաղորդման ճշմարտացիությանը:

– Ժամանակներ են անցնում, տարիներ են փոխվում: Դուք հաճա՞խ եք հիշում Ձեր ծննդավայրը:

– Հիմա իմ ծննդավայր Գյումրի մտնելիս հիշում եմ Հովհ. Սահյանի տողը. «Տխրությունս կամաց-կամաց փոխվում է լացի...»:

– Գյումրվա ծնունդ լինելով, ծննդավայրում ուսանել եք Հակոբ Անանիկյանին: Այնուհետեւ եղել են ուրիշները, ոչ միայն ուղղակի, այլեւ հոգեւոր իմաստով: Ո՞ւմ հետեւորդն եք համարում ինքներդ Ձեզ:

Դա է իմ կյանքի գործը, եւ դեռ միշտ անհետ, քանի դեռ ի վիճակի եմ:

– Արվեստն այն հազվագյուտ իրողություններից է, որ ունի մարդկանց միավորելու հատկություն: Դուք դա զգո՞ւմ եք առօրյա կյանքում:

– Դա, իհարկե, այդպես է: Այ, օրինակ, Ռեմբրանդտի «Անառակ որդու վերադարձը» հուզում է ինձ: Այս վարպետի գործերը հոգեհարազատ են իմ հոգուն: Արվեստը մաքրում, ազնվացնում է մարդուն: Տարբեր երկրներում եմ եղել, շատ ու շատ մարդկանց հանդիպել: Ուր էլ եղել եմ, տեսել եմ, որ մարդիկ նույն հուզումներն ունեն՝ անկախ տարածությունից եւ ազգային պատկանելությունից: Այո, արվեստը միացնող հատկություն ունի: Ահա, մարդիկ իմ նկարը կախել են իրենց տան պատից, ես դարձել եմ այդ

կողքին մարդը երբեմն երջանկությունը միշտ փնտրի իր ներսում եւ ոչ արտաքին աշխարհում: Ամեն ինչ կախում ունի մարդու ներաշխարհից:

– Գիտենք, որ սիրում եք Սարյանին, Հեմինգուեյին, Կոմիտասին: Նախընտրում եք դասական ջազը, ռիթմը, շարժումը: Կապված եք զգացողական արվեստի ներկայացուցիչ նկարիչներին՝ Ռեմբրանդտ, Բոտիչելլի, Էլ Գրեկո, Վան Գոգ, Պիսարո, Արշիլ Գորկի...

– Այո, ավելացնել կարելի է նաեւ ուրիշ անուններ: Բայց ինձ հուզողը Ռեմբրանդտն է:

– Ժամանակին մոտ եք եղել այնպիսի հրաշալի մարդու եւ արվեստագետի հետ, որպիսին Կարինե Պասմաճյանն էր: Կարինը Ձեր գործերի տարածողն է եղել նաեւ: Ինչպե՞ս ընդունեցիք նրա կորուստը:

«Հոգով հետեւորդն եմ...»

Վալմարի արվեստանոցում

«Վալմարի ամենափոքր կտավն անգամ հսկայական մոնումենտալ տպավորություն է թողնում: Արտիստն իր ստեղծագործությունների արտացոլումն է, միշտ ուժեղ եւ դինամիկ: Նա տաղանդավոր է եւ համարձակ: Ես Վալմարին ցանկանում եմ այն հաջողությունները, որին նա արժանի է»:

Ժանսեմ (Փարիզ, 1999 թ.)

– Հոգով հետեւորդն եմ: Իսկ հոգիս ասելով հասկանում եմ լինել ժառանգորդը հողիս եւ նախնիներիս ստեղծագործության: Ամբողջ հոգով կապված եմ մեր միջնադարյան մանրանկարչությանը: Նկարիչը պիտի հավատա իր վրձնին, իր հոգուն եւ չխաբի դիտողին: Արվեստը հոգու վերարտադրությունն է կատարողական վարպետությամբ: Եթե նկարը մարդուն հուզում է, ուրեմն կարժի այդ գործը:

– Ի վերջո, ի՞նչ է նկարչությունը Ձեզ համար:

– Նկարչությունը պետք է լինի այնպիսին, որ նայողը հոգեպես մաքրվի, սիրով ներշնչվի, չկարողանա անտարբեր մնալ, հուզվի արվեստի ուժից: Նկարը պիտի ստիպի ոչ միայն գեղագիտական հաճույք ստանալ, այլեւ արթնացնի զգացմունքները, չթողնի բթանալ, գոռանալ, տագնապներ առաջացնի, խթանիչի դեր կատարի...

– Անշուշտ, հետեւությամբ չեն տրվում հաջողությունները, ճանաչումը, սերը:

– Մեր ամբողջ կյանքը պայքար է. մեզանից յուրաքանչյուրը պետք է պայքարի իր մեջ բարին ու ազնիվը պահելու համար: Եվ ամեն ոք, իր օժտվածությունն ու հնարավորությունները ճանաչելով, իր գործը պետք է անի, անի այն, ինչին կոչված է, ինչ նրան տրված է ի վերուստ: Եվ ինչով էլ մարդը զբաղվի, պիտի սիրով անի, այլապես արդյունքը կասկածելի կլինի: Իմը նկարչությունն է, մի այլ բան ես ավելի լավ չեմ կարող անել: Նկարելն ինձ համար դարձել է կենսական պահանջ, հոգեկան հանապազօրյա հաց:

«Խաչելիության» (խճանկար)

տան բնակիչը, ու այդ տան բնակիչները դարձել են իմ բարեկամները: Սա միանալ չէ, ի՞նչ է:

– Տարբեր երկրներում եք եղել, հազարավոր հայերի հանդիպել: Ինչպե՞ս են ապրում, ի՞նչ են անում, ի՞նչ են մտածում մեր այսօրվա Հայաստանի մասին:

– Ես այն կարծիքին եմ, որ մարդ չպետք է զբաղվի ինքնախաբեությամբ, չպետք է վատաբանի հայրենիքը, չփորձի ջնջել հիշողությունը, այն է՝ անցյալը:

– Այսինքն՝ պիտի սիրով նայենք գոնե ինքներս մեզ:

– Կյանքը շատ գեղեցիկ երեւույթ է: Եթե մարդու ներսում սեր կա կյանքի հանդեպ, կա նաեւ փոխադարձ ներումը: Դա նշանակում է, որ կյանքի արտաքին գեղեցկության

– Ինձ թվում է, որ դա ամբողջ մեր ազգի համար մեծ կորուստ էր, որովհետեւ Կարինեի նման անձնավորությունները եզակի են, ցավոք սրտի, շատ չեն: Եվ իրենց կորուստով տեղը դատարկ է մնում: Փարիզում Կարինը հայ արվեստ էր մատուցում, եւ հայ արվեստով ճանաչում էին նաեւ հայ մարդուն: Վերջ ի վերջո ազգը ճանաչելու համար մշակույթ է պետք, իսկ այսօրվա վիճակով Հայաստանն իր նկարչությամբ կարող է դուրս գալ մեծ աշխարհ, առավել քան արվեստի այլ տեսակներով:

– Դուք ապրել եւ ստեղծագործել եք այն ժամանակներում, երբ կար Մինասը: Մինասի մահը ի՞նչ անդրադարձ ունեցավ Ձեզ համար:

– Մինասի մահը, ինչպես քիչ առաջ ասացի, Կարինեի մահվան նման կորուստ էր մեր ամբողջ ազգի համար: 1975-ին երեք տարի առաջ էի ավարտել գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտը: Մինասն իմ ու իմ ընկերների հոգեւոր առաջնորդն էր, առջեւից քայլող արվեստագետներից մեկը: Մինասը մեծ արվեստագետ էր, զգացողական արվեստի առաջնորդ: Ինձ համար ցավ է, որ այսօր Մինասը մեր կողքին չէ: Վերջերս հեռուստատեսությամբ ցուցադրվեց «Մինասի առեղվածը» ֆիլմը: Չեմ ուզում ասել այն, ինչի մասնագետը չեմ, այսինքն չեմ կարող քննչական մեկնաբանություններ անել:

... Վալմարը շարունակում է աշխատել, շարունակում է իր սերը, իր մեջ եղած երաժշտությունը հաղորդել մարդկանց:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

Միրզոյանի Կվարտետը հնչել է ԱՄՆ-ում

Լոս Անջելեսի երաժշտասերների նախաձեռնությամբ կոմպոզիտոր, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ Էդվարդ Միրզոյանի Կվարտետը հեղինակի ներկայությամբ հնչել է այդ քաղաքի ամերիկյան համալսարանի դահլիճում, տեղի «Արամ Խաչատրյան» լարային քառյակի կատարմամբ (Արմեն Անասյան, Սամվել Չիլինգարյան, Հարրի Շիրինյան եւ Վահե Հայրիկյան): Համերգի ժամանակ հնչել են նաեւ Կոմիտասի, Ռոսինիի, Գերշվինի, Ռուբեն Ալթունյանի եւ այլ հեղինակների ստեղծագործություններ:

(Ի դեպ, Միրզոյանի 1947 թվականին գրած այս ստեղծագործությունը ԱՄՆ-ում հնչել է բազմիցս, այդ թվում՝ 1963 թվականին Սպիտակ տանը: Այն հեղինակի ներկայությամբ երկրի նախագահ Ջոն Քենեդու համար նվագել է Կոմիտասի անվան քառյակը):

Երեկոն նվիրված էր տեղի «Լարք» երաժշտական հաստատության 10-ամյակին, որը հանդիսավորապես նշվում է Լոս Անջելեսում: Այն հոբելյանական 10 համերգներից մեկն էր:

Մշակութային հիշյալ միավորումը, որը ղեկավարում է Վաչե Պարսումյանը, մեծ աշխատանք է տանում հայ հեղինակների ստեղծագործություններն ամերիկացի ունկնդիրներին ներկայացնելու գործում, երեւան վերադառնալուց հետո ասաց Էդվարդ Միրզոյանը: Կուզենայի հատկապես նշել հիշատակածս համերգներից մեկը. դա Կոմիտասի Պատարագի հայերեն կատարումն էր Վաչե Պարսումյանի ղեկավարած տղամարդկանց երգչախմբի կողմից, որի 60 տոկոսը ամերիկացի երգիչներ էին:

Լոս Անջելեսում կոմպոզիտորը մի շարք հանդիպումներ է ունեցել, մասնակցել կոմպոզիտոր Երվանդ Սահառունու, դիրիժոր Սուրեն Զարեքյանին, գրականագետ Վահագն Մկրտչյանին նվիրված երեկոներին:

Էդվարդ Միրզոյանի վերադարձը նշանավորվեց իր կյանքում մի հիշարժան իրադարձությամբ. ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագրով նա պարգեւատրվել է «Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով: «Անչափ ուրախ եմ իմ աշխատանքը բարձր գնահատելու համար եւ շնորհակալություն եմ հայտնում ՀՀ նախագահին», ասաց նա:

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հայոց հնագույն պետության պատմությունը՝ թուրքերեն

Ստամբուլի «Բելգե» հրատարակչությունը «Մարե Նոստրում» մատենաշարով ս. թ. հունվարին լույս է ընծայել «Արտաշատ՝ սուրբ օրենքների երկիր» պատմագիտական ուսումնասիրությունը: Հեղինակն է Երեւանի պետական համալսարանի դասախոս, պատմական գիտությունների թեկնածու Արտակ Մովսիսյանը:

77 էջանոց գրքույկը հեղինակի 1992 թ.-ին Երեւանում լույս տեսած «Հայոց հնագույն պետությունը՝ «Արատտա» ուսումնասիրության լրամշակված տարբերակն է, որը հայերենից թուրքերենի է վերածել Ստամբուլի «Ակոս» շաբաթաթերթի խմբագիրներից Սարգիս Սերոբյանը:

Աշխատության մեջ շարադրված է Հայկական լեռնաշխարհում երբեւէ գոյություն ունեցած հնագույն պետության՝ Արատտայի (մ. թ. ա. 28-22-րդ դարեր) պատմությունը՝ ութ գլուխների մեջ:

Ուսումնասիրությունն ունի գիտական լրիվ ապարատ՝ էջատակի աղբյուրագիտական ծանոթագրություններ, օգտագործված գրականության, համառոտումների եւ հատուկ անունների ցանկեր: Կան նաեւ թեմային առնչված տեղանքների լուսանկարներ:

Գրքույկի սկզբում տրված «Թարգմանչի խոսքում» Ս. Սերոբյանը հայտնում է, թե իրեն այս ուսումնասիրությունը թարգմանելու է մղել այն համոզումը, որ այս ուսումնասիրությունը «մեր աշխարհագրության պատմագիտական կաղապարներում մի շարք արմատական փոփոխություններ է մտցնելու»: Իր խոսքի ավարտին թարգմանիչը հստակեցնում է, թե նա ո՛ր աշխարհագրությունը նկատի ունի: Դա Հայկական լեռնաշխարհն է, որը «պատմության մեջ Արմենիա-Հայաստան -հայոց բնակած տեղանք իմաստն է կրում»:

Առայժմ մեզ ծանոթ չէ թուրքական պաշտոնական շրջանակների, պատմագիտության եւ մամուլի արձագանքները այսօրվա Թուրքիայի տարածքում հայկական հնագույն պետության պատմության վերաբերյալ այս թուրքերեն հրատարակության մասին, որի լույս ընծայումն իսկապես կոչված է ճեղքումներ մտցնելու թուրքական պատմագիտության քաղաքականացված, հակահայկական կաղապարների մեջ:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱ

Նորա Գյուրբիզն ընտրվել է Փառանձեմի դերակատար

Ֆրանսիահայ հայտնի օպերային երգչուհի Նորա Գյուրբիզը երաժշտասերներին ծանոթ է մասնավորապես «Սալամբո» եւ «Կարմեն» օպերաներում գլխավոր հերոսուհիների փայլուն դերակատարումներով: 29-ամյա մեցցոսոպրանոն արդեն հետաքրքրում է աշխարհի ամենանշանավոր օպերային թատրոնների տնօրեններին:

«Ֆրանս-Արմենի» ամսագրից տեղեկանում ենք, որ ամուսնու՝ հայազգի դաշնակահար Ալեն Ալթինօղլուի հետ Նորան հմտանում է նաեւ հայկական մեղեդիների եւ ռոմանսների կատարման մեջ: Թեեւ չի տիրապետում հայերենին, բայց հայկական մեղեդիների կատարումներով արդեն հանդես է եկել եկեղեցիներում: Նորան պնդում է, որ օպերային երգիչը պետք է ասելիք ունենա: «Ամեն անգամ, երբ բեմ եմ բարձրանում, ձգտում եմ ապրել իմ կերպարի կյանքով եւ այն ապրեցնել հանդիսականներին: Պետք է երգել թռչնի պես», ասում է նա:

Սան Ֆրանցիսկոյի օպերայում հայերեն բեմադրվող «Արշակ Երկրորդ» օպերայում Փառանձեմ թագուհու դերի համար թատրոնի տնօրենն ընտրել է Նորա Գյուրբիզին, դրանով մեծ գոհունակություն պատճառելով երգչուհուն: Ընտրությունը կատարվել է Փարիզում կայացած մրցութային ունկնդրության ժամանակ:

Պ. Ք.

Ռոքնռոլի պատվո սրահի ընդլայնումը

Վերջերս Նյու Յորքի ռոքնռոլի պատվո սրահում կայացած ամենամյա արարողությունը հավասարապես կարեւոր իրադարձություն էր թե՛ երաժիշտների, թե՛ երաժշտասերների համար: Դահլիճը բնդում էր հոսնկայս ծափահարություններով եւ բացականչություններով, իսկ բեմը՝ արժանի կուռքերով:

Այս տարի ռոքնռոլի պատվո սրահ ընդունվեցին Փոլ Սայմոնը, Մայքլ Ջեքսոնը, Էյրոսմիթը, Սթիլի Դենը, Քուինը, Ռիչի Վալենսը, Սոլոմոն Բուրկեն, Ֆլամինգոզը, Քրիս Բլեքվելը եւ այլ աստղեր: Հանդիսատեսի ոգեւորությունը գագաթնակետին հասավ, երբ բեմին հայտնվեց «Պոպի արքան», որն ավելի մռայլ ու գունատ էր, քան երբեւէ: Բացի դրանից, Մայքլ Ջեքսոնը նաեւ կաղում էր (պաշտոնական բացատրությամբ նա սայթաքել է տանը եւ վնասել ոտքը): Քանի որ Ջեքսոնի երգերի համար ոտքը նույնքան կարեւոր է որքան ձայնը, ապա տրամաբանական էր, որ նա այդ օրը ոչ մի երգ չկատարեց հուզված երկրպագուների համար: Նա պարզապես շնորհակալություն հայտնեց մեծ պատվի համար՝ ասելով, որ «երաժշտության շնորհն իր համար Աստծո օրհնություն է»:

Փոխարենը ներկաների երաժշտական ծարավը հագեցրեց «We will rock you» երգն առասպելական «Քուին» խմբի կենդանի անդամների կատարմամբ: Իսկ ահա հանգուցյալ Ռիչի Վալենսին պատվո սրահ ներկայացրեց լատինաամերիկյան աստղ Ռիկի Մարտինը, որը կատարեց հատվածներ Վալենսի լավագույն հիթերից, իսկ հետո «բացահայտեց» Վալենսի ակնհայտ արժանիքները եւ այն մեծ ներդրումը, որ նա արել է լատինաամերիկյան երաժշտության զարգացման գործում՝ ընդգծելով, որ ինքը մեծ պատիվ է համարում Ռիչի Վալենսին ներկայացնելը:

ԶԱՐԻՆԵ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

HSBC

ԷՅՉ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ ԲԱՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓԲԸ

ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ

		հազ. դրամ 31.12.00	հազ. դրամ 31.03.01
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
1	Դրամական միջոցներ	1,379,358	1,558,831
2	Հաշիվներ թղթակից բանկերում	11,211,036	14,729,084
3	Ներդրումներ տեսական գանձապետական պարտատոմսերում	3,529,100	3,438,708
4	Պետական պարտատոմսեր վերավաճառքի համար	416,380	222,043
5	Վարկային ներդրումներ	2,018,556	1,940,301
	այդ թվում՝ միջբանկային վարկեր	276,090	190,638
6	Ավանդներ բանկերում	11,264,472	9,977,266
7	Այլ ներդրումներ	67,256	67,256
8	Վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր պահուստ	(216,626)	(243,463)
9	Վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի հատուկ պահուստ	(45,865)	(92,335)
10	Ինվեստիցիոն արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստ	(293)	(293)
11	Հիմնական միջոցներ	1,093,599	1,105,023
	Հիմնական միջոցների ամորտիզացիա	(434,006)	(467,578)
12	Ոչ նյութական ակտիվներ	865,303	867,675
	Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(308,272)	(335,627)
13	Այլ ակտիվներ	371,557	360,339
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		31,211,555	33,127,230
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
1	Ցպահանջ պարտավորություններ	19,968,026	20,804,216
	այդ թվում՝ ֆիզիկական անձանց ցպահանջ ավանդներ	10,006,712	11,409,917
	իրավաբանական անձանց ցպահանջ ավանդներ	9,943,916	9,340,210
2	Ներգրավված ժամկետային ավանդներ	6,076,404	7,894,426
	այդ թվում՝ իրավաբանական անձանցից	485,602	2,168,841
	ֆիզիկական անձանցից	5,590,802	5,725,585
3	Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	18,457	3,851
4	Օվերդրաֆտ բանկերից	61,066	9,822
5	Այլ պարտավորություններ	242,085	214,400
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		26,366,038	28,926,715
ԿԱՊԻՏԱԼ			
6	Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600	2,437,600
7	Գլխավոր պահուստ	174,074	174,074
8	Եկամուտների պահուստներ	2,233,843	1,588,841
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼ		4,845,517	4,200,515
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ		31,211,555	33,127,230

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի եկամուտների եւ ծախսերի վերաբերյալ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		հազ. դրամ 31.03.01
1.	Տոկոսային եկամուտներ	631,991
	այդ թվում՝ տեսական գանձապետական արժեթղթից եւ հետգնման պայմանագրերով տնօրինվող արժեթղթերից	203,645
2.	Տոկոսային ծախսեր	155,074
	այդ թվում՝ ցպահանջ ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	78,138
	ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	76,936
	հետգնման պայմանագրերի գծով պարտավորությունների դիմաց վճարված տոկոսներ	
	Զուտ տոկոսային եկամուտներ	476,917
3.	Ոչ տոկոսային եկամուտներ	237,351
	այդ թվում՝ ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	144,659
	արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	88,551
	արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	1,636
	ստացված տույժեր եւ տուգանքներ	-
4.	Ոչ տոկոսային ծախսեր	410,744
	այդ թվում՝ կառավարչական ապարատի պահպանման ծախսեր	204,431
	վճարված տույժեր եւ տուգանքներ	313
	Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	(173,393)
5.	Հատկացումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	
5.1	Վարկերի գծով վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստին	79,214
5.2	Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին	-
5.3	Պարտքերի գծով վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստին	40,735
	Ընդամենը հատկացումներ	119,949
6.	Դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	
6.1	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստի հաշվին հետհաշվեկշռից դուրս գրված վարկերի վերադարձ	
6.2	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստին մասհանված, բայց դեռեւս հետհաշվեկշռից դուրս չգրված վարկերի վերադարձ	27,274
6.3	Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին մասհանված գումարների վերադարձ	
6.4	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների պահուստին մասհանված, բայց դեռեւս հետհաշվեկշռից դուրս չգրված պարտքերի վերադարձ	
	Ընդամենը վերադարձ	27,274
	Զուտ մասհանումներ	92,675
	Շահույթ մինչեւ հարկումը	210,849
	Շահութահարկ	30,409
	Զուտ շահույթ	180,440
	Հայտարարված շահաբաժիններ	-
	Չբաշխված շահույթ	180,440

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդհանուր կապիտալի փոփոխության վերաբերյալ

	հազ. դրամ 31.03.01
ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՍԿԶԲՈՒՄ	4,845,517
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում՝	2,437,600
Կանոնադրական հիմնադրամ	174,074
Գլխավոր պահուստ	2,233,843
Եկամուտների պահուստներ	
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	(645,002)
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում՝	-
Գլխավոր պահուստ	180,440
Եկամուտների պահուստներ մինչեւ շահաբաժինների վճարումը	(825,442)
Վճարված շահաբաժիններ	
ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՎԵՐՋՈՒՄ	4,200,515
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում՝	2,437,600
Կանոնադրական հիմնադրամ	174,074
Գլխավոր պահուստ	1,588,841
Եկամուտների պահուստներ	

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	հազ. դրամ 31.12.00	հազ. դրամ 31.03.01
1. Դրամական հոսք գործառնական գործունեությունից	347,655	297,424
2. Դրամական հոսք ներդրումային գործունեությունից	(2,559,047)	1,629,273
3. Դրամական հոսք ֆինանսական գործունեությունից	3,096,672	1,785,430
Դրամական միջոցների հոսքերի զուտ աճ	885,280	3,712,127
Դրամական զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի սկզբում	11,686,657	12,571,937
Դրամական զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի վերջում	12,571,937	16,284,064

Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ն առաջարկում է հետեւյալ ծառայությունները

- Ընթացիկ եւ խնայողական հաշիվների սպասարկում
- Ժամկետային ավանդների սպասարկում
- Փոխանցումներ (երկրի ներսում եւ երկրից դուրս)
- Ճանապարհային չեկերի առք եւ վաճառք
- Բանկային մուրհակների եւ չեկերի հետ գործարքներ հաճախորդների համար
- Պլաստիկ դեբետային քարտի տրամադրում
- Անհատական պահատեղերի ծառայություն

Ընթացիկ հաշիվներ

- Ըստ ցանկության տրամադրվում է չեկային գրքույկ
- Ավանդված միջոցների դիմաց տոկոսներ չեն վճարվում
- Գործարքների մանրամասները գրանցվում են պարբերաբար տրամադրվող քաղվածքներում

Բանկային գրքույկով խնայողական հաշիվներ

- Հաշիվը բացելիս տրամադրվում է խնայողական գրքույկ
- Գործարքների մանրամասները գրանցվում են բանկային գրքույկում
- Խնայողական հաշվին ավանդված միջոցների միջին ամսական մնացորդի դիմաց եռամսյակային պարբերությամբ հաշվարկվում եւ վճարվում է տոկոս՝
  - → ՀՀ դրամով խնայողական հաշիվներին՝ տարեկան 5%
  - → ԱՄՆ դոլարով խնայողական հաշիվներին՝ տարեկան 2%

Նշված տոկոսադրույքները կարող են վերանայվել բանկի կողմից, որի դեպքում վերանայված տոկոսադրույքը կկիրառվի հաշվին առկա գումարների նկատմամբ փոփոխման օրվանից սկսած:

Ժամկետային ավանդներ

- ՀՀ դրամով եւ ԱՄՆ դոլարով ժամկետային ավանդները մատչելի են տարբեր ժամանակահատվածների համար հաստատագրված տոկոսադրույքով*
- Աշխատած տոկոսները վճարվում են ավանդի ժամկետի ավարտին
- Դրամագլխի եւ տոկոսի նկատմամբ կիրառելի են հետեւյալ հետժամկետային ցուցումները՝
  - → Վերաավանդել թե՛ դրամագլուխը եւ թե՛ տոկոսը
  - → Վերաավանդել միայն դրամագլուխը
  - → Մուտքագրել դրամագլուխը տոկոսի հետ մեկտեղ ընթացիկ կամ խնայողական հաշվին

Գումար** /հազ. ՀՀ դրամ/	ՀՀ դրամով ավանդների տարեկան տոկոսադրույքներ (%)						
	1 շաբաթ	2 շաբաթ	3 շաբաթ	1 ամիս	3 ամիս	6 ամիս	1 տարի
250-20,000	6	7	8	9	11	12	14

Գումար** /ԱՄՆ դոլար/	ԱՄՆ դոլարով ավանդների տարեկան տոկոսադրույքներ (%)				
	1 ամիս	3 ամիս	6 ամիս	9 ամիս	12 ամիս
5,000 100,000	2.85	2.73	2.79	2.71	2.97

* Նշված տոկոսադրույքները ենթակա են պարբերական վերանայման բանկի կողմից՝ կախված ֆինանսական շուկայի իրավիճակից: Վերանայված տոկոսադրույքները կկիրառվեն նոր ավանդների նկատմամբ:

** Ավելի մեծ գումարներ ավանդելիս կսահմանվեն առանձին տոկոսադրույքներ:

Արտերկրյա փոխանցումներ

- Արագ եւ հուսալի կերպով կարելի է փոխանցել ցանկացած չափի գումար արտասահմանյան շահառուներին
- Կից կարելի է ուղարկել վճարման բացատրություններ եւ ցուցումներ
- Փոխանցումներ կարող են կատարել թե՛ հաշիվ ունեցող, եւ թե՛ հաշիվ չունեցող անձիք
- Բանկն իրականացնում է փոխանցումներ հետեւյալ արտարժույթներով

USD- ԱՄՆ դոլար	CHF- Շվեցարական ֆրանկ
EUR- եվրո	AUD- Ավստրալիական դոլար
GBP- Բրիտանական ֆունտ ստեռլինգ	AED- Արաբական էմիրությունների դիրհամ
DEM- Գերմանական մարկ	HKD- Հոնկոնգի դոլար
FRF- Ֆրանսիական ֆրանկ	BEF- Բելգիական ֆրանկ

Փոխանցումներ արտերկրյա բանկերից

- Փոխանցումները մուտքագրվում են այն հաշվի արժույթով, որը նշված է վճարման հանձնարարագրում: Հաճախորդի մոտ անհրաժեշտ արժույթով հաշվի բացակայության դեպքում գումարները մուտքագրվում են հաճախորդի ՀՀ դրամով հաշվին:

Փոխանցումներ ՀՀ տարածքում

- ՀՀ դրամով ՀՀ տարածքում գործող բանկերին կատարվող փոխանցումները կատարվում են անվճար
- ՀՀ տարածքում գործող բանկերին արտարժույթով կատարվող փոխանցումները դիտարկվում են որպես արտերկրյա փոխանցումներ

Ճանապարհային չեկեր

- Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի հաճախորդները կարող են գնել ԱՄՆ դոլարով, ինչպես նաեւ եվրո արժույթով տարբեր արժողությամբ ճանապարհային չեկեր
- Գնման եւ ստորագրման պահից ի վեր չեկերը կարելի է կանխիկացնել աշխարհի տարբեր երկրների բանկերում, հյուրանոցներում, ռեստորաններում եւ այլն: Կանխիկացնելիս հարկավոր է ներկայացնել անձը հաստատող փաստաթուղթ եւ նորից ստորագրել չեկի համապատասխան դաշտում:

Բանկային մուրհակներ

- Ցպահանջ մուրհակը բանկային չեկ է, որում տրամադրելիս նշվում են ստացող կողմի տվյալները եւ վճարող բանկի անվանումը
- Ցպահանջ մուրհակները տրամադրվում են տարբեր արժույթներով ցանկացած չափի գումարների համար
- Ստացող կողմը ցպահանջ մուրհակը կարող է կանխիկացնել, ինչպես նաեւ մուտքագրել իր հաշվին
- Չօգտագործելու դեպքում մուրհակները կարելի է հետ վաճառել բանկին՝ համաձայն մուրհակների գնման բանկի պայմանների

Պլաստիկ դեբետային քարտ

- Ավտոմատ գանձման մեքենաների (ԱԳՄ) միջազգային քարտի տրամադրման բացառիկ ծառայությունը հնարավորություն է ընձեռում շուրջօրյա տնօրինել Ձեր հաշիվը աշխարհի ավելի քան 100 երկրներում:
- Էյչ-Էս-Բի-Սի ԱԳՄ քարտի միջոցով հաճախորդները կարող են շուրջօրյա, շաբաթական 7 օր կատարել կանխիկի դուրսբերման, մուտքագրման, հաշվից հաշիվ փոխանցման եւ մնացորդի հարցման անվճար(*) գործարքներ: Համանման որոշ ծառայություններ մատչելի են նաեւ աշխարհի ավելի քան 100 երկրներում:

(*) անվճար է միայն Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ ԱԳՄ-ներից օգտվելիս

Անհատական պահատեղեր

- Հաճախորդների առանձնահատուկ պահանջները բավարարելու նպատակով առաջարկվում են երեք տարբեր չափսերի պահատուփերի արկղեր
- Բոլոր պահատեղերը գտնվում են հատուկ կառուցված՝ անվտանգության բազում միջոցներով հագեցված չհրկիզվող սենյակում
- Յուրաքանչյուր պահատեղ կարող է բացվել միայն արկղի տիրոջ անձնական բանալիով
- Անհատական պահատեղից օգտվելու եւ արկղը բացելու հնարավորություն ունի միայն լիազորված անձը կամ նրա կողմից պատշաճ կերպով լիազորված ներկայացուցիչը

Առեւտրա-վարկային ծառայություններ

- Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ (մինչեւ վեց ամիս) ԱՄՆ դոլարով տարեկան 25% դրույքաչափով վարկեր օգիդենս իրավաբանական անձանց՝ շրջանառու միջոցների ֆինանսավորման համար, բանկի կողմից ընդունելի ֆինանսական ու գործառնական վիճակի եւ ապահովման միջոցների (անշարժ գույք, ապրանքներ, առաջնակարգ արտասահմանյան բանկերի երաշխիքներ եւ այլն) առկայության դեպքում:
- Արտաքին առեւտրային ծառայությունների մասուցում. փաստաթղթային եւ պահուստային ակրեդիտիվների, փաստաթղթային ինկասոների արձակում եւ ծանուցում, բանկային երաշխիքների տրամադրում եւ այլն:

Նշված տոկոսադրույքները հանդիսանում են միայն ուղղեցույց եւ կարող են փոփոխություններ կրել: Մեր ծառայությունների եւ սակագների մասին մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար խնդրում ենք այցելել կամ զանգահարել Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ-ի հաճախորդների սպասարկման բաժին:

Հեռ. 58-70-95, 58-70-88

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

առաջարկում է «Նոր Կտակարանի» նոր, ճեղ հրատարակություն, ընդամենը 1700 բնակչած օրինակով: Նաեւ հատուկ հրատարակություն մկրտության եւ պսակադրության աստվածաշնչան առիթներով նվիրելու համար:

Գրախանութի հասցեն՝ Խորենացի 43, «Այրարատ» կինոթատրոնի հարեւանությամբ, հեռախոս՝ 56-42-22

«ՕՆԻՔՍ» ՓԲԸ-Ն

ONIX GENERAL COMPANY

առաջարկում է

- Վարձակալական սկզբունքով տրամադրում է շինարարական կաղապարներ (опалубка), ցանկացած կառույցի համար:
- Նախագծային եւ շինարարական հիմնեները:
- Միջնորդային ծառայություններ շինարարությունում:

Հասցեն՝ Արգախի 55, հեռ. 47-46-12, 57-19-51, 40-52-80,

«Կառուցե՛նք միասին»

«Աղավնի Անտոնյանը դիմել է դատարան Արոտ Գեւորգի Բաղդագուլյանին (ծնված 04.03.70 թ., բնակվել է ք. Երեւան, Թավրիզյան 39) անհայտ բացակայող ճանաչելու մասին պահանջով:

Ում հայտնի են Արոտ Գեւորգի Բաղդագուլյանի գտնվելու վայրի մասին, խնդրվում է հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի դատավոր Ա. Առաքելյանին:

Հեռ.՝ 24-08-20, 24-19-62:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«ՍԻՆՏԻՍ ՕՎԵՐՍԻԶ» ՍՊԸ-Ն գրանցված խորհրդային շրջանի ոեեստրում, վկայական՝ 02UN045922, գրանցման համարը՝ 282.110.03661, գրանցման ամսաթիվը՝ 05.08.99 թ. ՀՎՀՀ 00842725

ՀՈՅ

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների համրատեսական ղեկավարությունը կազմակերպում է, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) իմացություն, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

«ՆԱՄԱԿԱՆԻՇ» ՊՓԲԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ՄՐՑՈՒՅԹ

«Նամականիշ» ՊՓԲԸ հայտարարում է փոստային նամականիշների դիզայնի մրցույթ հետեւյալ թեմաներով.

1. Լեզվի եվրոպական տարի
2. Հայաստանում առաջին ռադիոհաղորդման 75-ամյակը

Մրցույթին մասնակցողները կարող են ծանոթանալ պայմաններին Մաշտոցի 43 հասցեում, հեռ.՝ 56-93-34 աշխատանքային օրերին, ժամը 15:00-18:00, եւ իրենց աշխատանքները ներկայացնել «Նամականիշ» ՊՓԲԸ՝ ք. Երեւան, Սարյան 22 կամ Մաշտոցի 43 հասցեներով մինչեւ ս. թ. մայիսի 30-ը, ժամը 18:00:

arics Internet

52-56-33

Ձեր տանը եւ գրասենյակում

Երեւան, Սարյան 22.

ՀԱՄԵՐԳ

Ապրիլի 13-ին, ժամը 19:00-ին, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում կկայանա Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը՝ Հիսպայոի Ինոյեի (Ճապոնիա) ղեկավարությամբ:

Ծրագրում՝

Գուստավ Մալեր (1860–1911)
Սիմֆոնիա թիվ 6 «Ողբերգական»

Գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյան

ՀՖՆ-ի 2000/2001 թթ. համերգաշրջանի հովանավոր՝
AGBU-Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միություն
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել 56 06 45 հեռախոսահամարով:

ՀՖՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՌԵԳԻՍՏՐ ՍՓՅՈՒՌ

590000 «ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ»

www.spyur.am
www.yellowpages.am

ՓՈՐՁԱՌՈՒ ՍԵՔՍԱՊԱՏՈԼՈԳԸ

ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄ ԵՎ ԲՈՒԺՈՒՄ Է ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐՈՎ

- Միզասեռական օրգանների սուր եւ խրոնիկ բորբոքումներ (պրոստատիտներ, վեզիկուլիտներ, ձվարանների, միզուկի բորբոքումներ).
- Սեռական ճանապարհով փոխանցվող ինֆեկցիաները (խլամիդիա, ուրեոպլազմա, տրիխոմոնոզ, գարդնելլոզ, վիրուսներ եւ այլն).
- Սեռական խանգարումներ, իմպոտենցիա, տղամարդու անպտղություն.
- Միզելու խանգարումներ (հաճախամիզություն, դժվարամիզություն).
- Պեյրոնիի հիվանդություն:

Գաղտնիությունն ապահովվում է.
հեռ. 533-045, 533-075, բջջ. 423-059, E-mail: armras@netsys.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

Էստոնիայի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարար

ԹՈՈՄԱՍ-ՀԵՆԴՐԻԿ ԻԼՎԵՍԸ

ներկայացնում է

«Եվրաինտեգրացիան եւ Անդրկովկասը»

հինգշաբթի, ապրիլի 12-ին, ժամը 17:30-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Դասախոսությունը կընթանա անգլերենով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ
Մուտքն ազատ է
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-07

ԱՅՐԵՔՍ/ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ կողմից կազմակերպած ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ

Ցանկանու՞մ եք սովորել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում:
Գիտե՞ք ինչպես անել դա:

Այս հարցերի պատասխանները գտնելու համար Այրեքս կազմակերպությունը հրավիրում է հետաքրքրվող անձանց այցելել **ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ**: Հայաստանում գտնվող ամերիկյան տարբեր կազմակերպությունների եւ գործակալությունների ներկայացուցիչներ կներկայացնեն Հայաստանում վարվող ԱՄՆ-ում ուսման հետ կապված փոխանակման ծրագրերը: Ցուցահանդեսի ընթացքում դուք հնարավորություն կունենաք մասնակցել ամերիկյան կրթական հաստատություններում ուսանելու հնարավորությունների վերաբերյալ դասախոսություններին, տեսաֆիլմերի ցուցադրմանը, հանդիպել ԱՄՆ-ում ուսանած հայ ուսանողների հետ

Ե՞րբ *Ապրիլի 20-ին, ժամը 10:00-ից մինչեւ 18:00-ը*
Որտե՞ղ *Հայաստանի ճարտարապետների Միության շենքում*
Բաղրամյան 17, 375019 Երեւան, Հայաստան
Հեռ՝ (3741) 563781, 526531

SABERATOURS-SEVAN

YEREVAN-PARIS-LYON

ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES, swissair, KLM, BRITISH AIRWAYS, АЭРОФЛОТ

տրանզիտ խաղավերով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը:

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ-2001 թ.

Ընդունելության տեղեկանք

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2001-2002 ուսումնական տարվա ընդունելությունը մագիստրոսի կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով՝

- Արդյունաբերական ճարտարագիտություն եւ համակարգերի կառավարում
- Ինֆորմացիոն եւ կապի տեխնոլոգիաներ
- Իրավագիտություն
- Համեմատական իրավական ուսմունքներ
- Գործարար ղեկավարում
- Քաղաքագիտություն
- Հասարակական առողջապահություն
- Անգլերենի դասավանդում որպես օտար լեզու

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է ապրիլի 17-ը, ժ. 15.00:

Տեղեկությունների համար դիմել՝

Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ
Հեռ. 51-27-93, 51-27-92

@rminco Global Telecommunications **Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: *Խանջյան 50: Հեռ. 575823:***

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 04. 2001 Գինը՝ 100 դրամ